

NÁRODNÍ

DIVADLO

V BUDOVE TYLOVA DIVADLA

V pátek dne 25. dubna 1958 v 19 hodin

PREMIÉRA

FRANTIŠEK HRUBÍN

SRPNOVÁ NEDĚLE

Hra o třech dějstvích

Věra Mixová	Vlasta Fabianová
Zozka, její neteř	Marie Tomášová
Alfréd Morák	Karel Höger
	laureát státní ceny
	asociálně umělec
Pan Vach	Bohus Zátorský
Paní Vachová	Jiřina Sejbalová
Poštovník	Radovan Lukavský
Jirka	Luděk Munzar
Mila	Nada Prchalová*
Hanka	Ema Černá*
Chlapec	Jan Třtáka*
Venkovan	František Filipovský
Muzikant	Zdeněk Svědka
Žena	Eliška Poznerová

Chlapci a děvčata

Děje se r. 1957 ve větší vsi na Třeboňsku

Režie: Otomar Krejča, laureát státní ceny

Scéna: Josef Svoboda, laureát státní ceny

Kostýmy: Jindřiška Hirschová

Hudba: Václav Trojan

Dirigent: Miroslav Ponec

Představení řídí: Alena Blahovcová

Zvuky: Jaroslav Kovář

Asistent režie: Jaroslav Horan

Po prvním dějství delší přestávka

* posluchači AMU

Odehrává se r. 1957 ve větší vsi na Třeboňsku.

Za hrází, na které se setkávají dvě travnaté cesty, se rozprostírá velký rybník, téměř jezero, a v dálece se ztrácí zátkou vroubenou borovým lesem.

V prvním dějství je rybník v modravém dopoledním oparu, vpředu plný slunce, s obzorem trochu zamlženým. V druhém dějství má soumravné barvy, na nichž pozdní západ slunce nechal ještě trochu žluté a rudé, všechno však brzo zastře uma s prvními hvězdami. V třetím dějství zalévá rybník měsíční záře.

V popředí jsou dvě parkové židle, v pozadí stará lavička. Lampióny, které se v prvním dějství zavěšují, v druhém dějství svítí a v třetím jsou většinou strhány a leží v trávě.

OSOBY

VĚRA MIXOVÁ
 ZUZKA, její neteř
 ALFRÉD MORÁK
 PÁN VACH
 PÁNÍ VACHOVÁ
 POŠTMISTR
 JIRKA
 MÍLA
 HANKA
 VENKOVAN
 MUZIKANT
 VENKOVANKA
 CHLAPEC
 JINÍ CHLAPCI
 A DĚVČATA

z Prahy

z Písečné

Dopoledne

MORÁK /osmačtyřicetiletý, proředivělý. Velmi bleďý proti ostatním osobám ve hře, které jsou opálené. Rád se poslouchá, ale nejdnou se mu stane, že je sám zaujat vlastní myšlenkou, a tu je rytmus jeho řeči nedbalý a teprve pak přesvědčivý. Obléká se, co se týče střihu a barev, tak aby nezůstal pozadu za módou, i když si nemůže dovolit dobrého krejčího. S jeho gesty se to má jako s jeho řečí. Přijde, zastaví se a rozhlédne se po rybníku. Potom se podívá na náramkové hodinky a jde dál. Venkované si ho nevíšimnou, ale upoutá pozornost Vachových/

VACHOVÁ /je jí přes padesát, plete svetr/

VACH /asi pětapadesátiletý, opírá si bradu o hůl a nu-
 dí se/

MUZIKANT Kolikpak bylo Toníkovi?

VENKOVAN /v černých obléskaných šatech a měk-
 kým černém kloubouku/ Počkej — byl s mou. Osma-
 padesát.

MUZIKANT Mohl tu ještě bejt!

VENKOVAN Jo... to i mladším dojdou měchy. Tuhletudy mi taky jednou půjdeš zahrát!

MUZIKANT Á... nás už budou vystřelovat na mě-
 šle! Prej už začínáš otavy?

VENKOVAN Ale... včera jsem kousek přisekl —
 u Hájce. To je hezkej den! Nechtělo by se mi, pán-
 buví, že ne. /Ukazuje muzikantovi kamsi za rybník/
 Podívej se...! To je mrcha! Každěj den mi přes
 tu louku šlape!

MUZIKANT Luftačka!

VENKOVAN Mrcha! Div že mi nevyšlapala cestu
 pro žebříňák! Teď přijde sem, dá nohu přes nohu
 a bude se tu vystavovat!

VACHOVÁ */začne prudčeji plést/* Pamatuješ, když to bylo s tou měnou? Ani hadr na nádobí jsem nedostala!

MUZIKAŇT No — je jako majolenska!

VACHOVÁ Byla jich plná Praha. Všechno skoupili!

VACH Copak asi bude k obědu?

VENKOVAN Majolenska! Z dálky! Ta už má nějaký ten pátek za sebou! Co říkám pátek! Takové mají za sebou jenom neděle!

STARŠÍ VENKOVANKA */v černých šatech a černém šátku, s kyticí jřín v ruce pospíchá kolem/*

Kdy já už vás, mužští, viděla jít kolem školy! Pak že se chlapi nedovedou zapovídat!

MUZIKAŇT Svezem se s tebou, Ando! Počkej! */Pomalou odcházejí/*

VENKOVAN */ještě na odchodu/* Mrcha jedna! Počkej, mámo!

VACHOVÁ To jsou drni! Tady jsou peníze, tady ještě jsou! Když to bylo s tou měnou, div neroznesli muzeum! Majolenska!

VACH Dal jí to ... */zasměje se/* ... už má nějaký ten pátek za sebou!

VACHOVÁ Prosím tě, ty mlč! — Ale co jim je do toho, dědkům!

VACH */vyndá z náprsní kapsy několik dvojlístů z knížky/* Tu máš, dej jí to ty!

VACHOVÁ Ty vypadají! */Bere od něho listy a dává je do kabelky/* Ty jsi vždycky ten hodný a já špatná! Podruhé jí zase něco půjčím! — A ty si neber košili sám!

VACH Tady se víc potím ... A je neděle!

VACHOVÁ V pátek sis vzal čistou ... na tu estrádu, byla by ti ještě stačila!

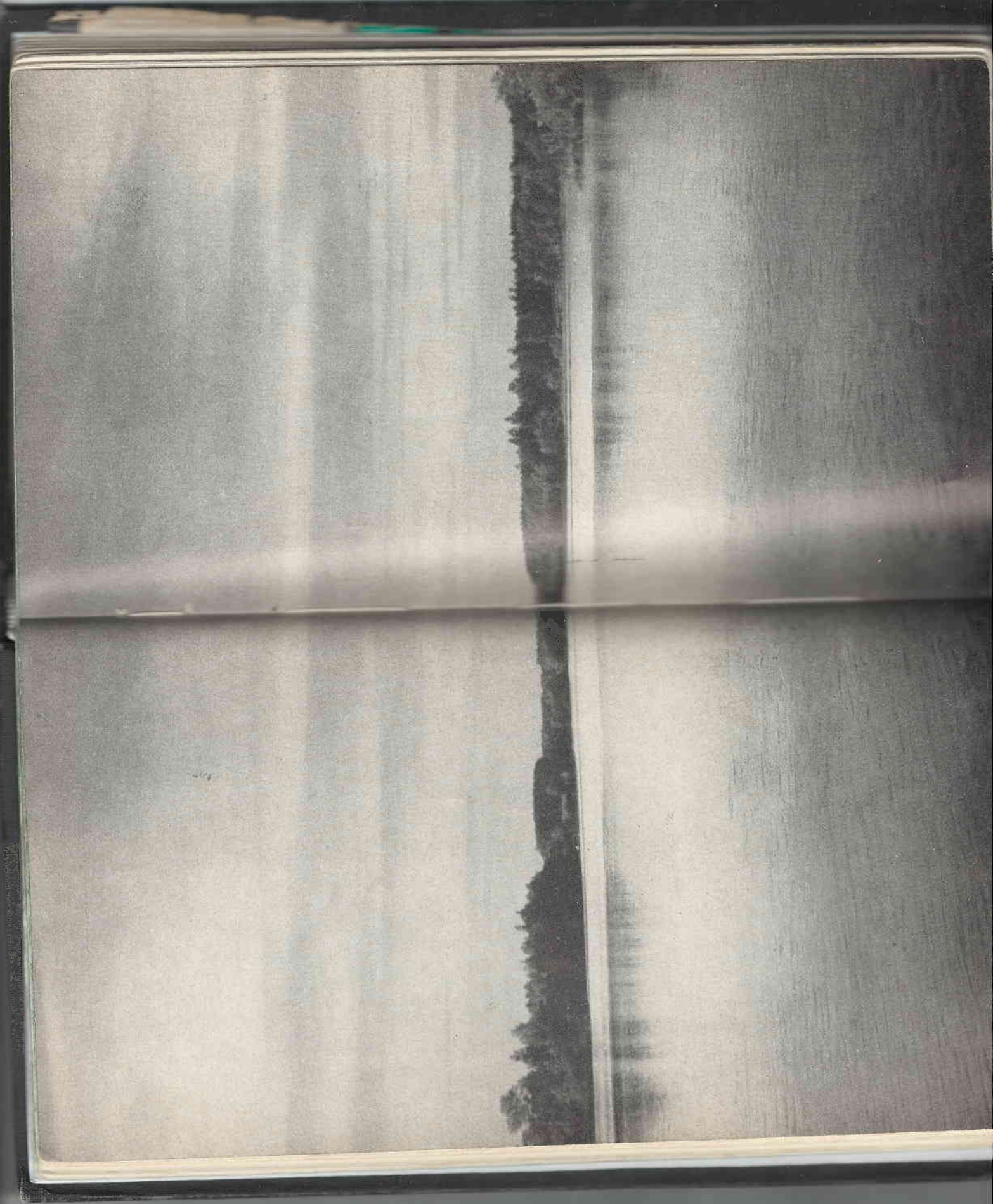
VACH Je neděle.

VACHOVÁ Vždycky budeš čistší než ti krúpani tady! Už mi na plovárně dvakrát vynadali, že nejdu prát stranou ... Prej se tam koupají děti!

VACH Je boží neděle.

R. Lukavský / K. Höger / B. Záhorský
Poštovní, Morák a Vach

VACHOVÁ Jen ať se těm svým harantům podívají na zadek!

MORÁK /*přijede přes scénu!*

VACH Odkud já ho znám?

VACHOVÁ Až budu mít služku, převlíkej se třeba třikrát za den! Na kom ti tu, prosím tě, tolik záleží?

VACH Mery! Zase mi řekni, že se parádím kvůli ní! Dáš mi za týden dvě košile! Podívej! Odkudpak ho známe?

VACHOVÁ Musí ti vydržet do čtvrtka!

VACH Z kšeftu ho neznám, ne!

VACHOVÁ Jen sed', už se dočkáš! Schválně, jestli se ti ta tvá majolenka pochlubí, že jí ujel! Ve čtyři ráno!

VACH No — a co má bejt? Přijel, vespál se . . .

VACHOVÁ Takové vespání bych ti přála! To bys potřeboval jako sůl! Pak by sis vážil toho, co máš! Takových, co dovedou domov opravdu vystlat, je pár . . . jen pár je nás, čím dál, tím můj! Já té Míxové jednou povím, co si o ní myslím!

VACH No tak pověz!

MÍLA A HANKA /*asi sedmnáctiletá děvčata, v šortkách, přijdou s písničkou. Nesou na šňůře nablžené lampióny, pokládají je na zem. Mezi zpěvem hovoří!*

HANKA Mě to už přestává bavit.

MÍLA Ono tě nebyde! Tohle bude naše místo — aspoň říkal.

HANKA Poštmistrovi vynechá motor — něco si vzpomene . . . Copak já se ho budu ptát, kde se mám večer projít? Ještě by měl říct, že můžu jen pod tenhle lampión!

VACH /*zálibně pozoruje děvčata!*

VACHOVÁ Fuj!

VACH Proč?

VACHOVÁ Ty víš!

VACH To vím!

MÍLA Za chvíli to budeme mít z krku.

K. Höger a M. Tomášová / Morák a Zuzka

HANKA Mohly jsme se koupat! /Na odchodu/ Ty ses dala nacytat kvůli Jirkovi.

MÍLA A kdyby! /Odejdu!

VACHOVÁ Že se nestydíš!

VACH /pohvizduje, jde si sednout/ Hele! Šnek! Po-
 dívej se na toho šneka! /Strká do něj holí/ Taký
 jsme to jedli, viď, Mery? Na Štědrej den dopoled-
 ne... u Hroznů... Myslíš... takový šnek... šel
 by ochočít? Pocem, malickéj... pocem! /mlaská/
 Želva jde ochočít, želva jo! /Ukáže holí na lampió-
 ny/ Co blbnou? Teď se pořád jen blbne!
 VACHOVÁ /se rozesměje/ Ve čtyři ráno!
 VACH Co?

VACHOVÁ Když ty taky všechno zaspíš!

VACH Proto jsem tady, abych všechno zaspal.

VACHOVÁ /si začne broukat písničku „V esničko má
 pod Šumavou“/
 VACH Želva jde ochočít, želva jo!
 MIXOVÁ /velmi hezká čtyřlístková žena, obléká
 se s vkusem, který není jen koupený. Občas si zapálí
 cigaretu. Je na ní vidět únavu, kterou se snaží za-
 stít. Pod paží nese brožovanou knížku/
 VACHOVÁ Pojdte, paní Mixová, sedněte si na
 chvílku!
 VACH /dobrně ustane/ Rucelbám, milostpaní.
 MIXOVÁ Dobrý den.
 VACHOVÁ Tak jste to včera večer natáhli?
 MIXOVÁ Byli jsme tam sotva hodinu. — To bude
 vedro, už teď se nedá dýchat.
 VACHOVÁ To je fešák, ten váš muž...
 MIXOVÁ /skoro se lekne/
 VACHOVÁ Povídám... pan inženýr je fešák! Ko-
 nečně jsem vás viděla pohromadě... sluší vám to!
 Ještě vyspává, že?
 MIXOVÁ Je unavený...
 VACHOVÁ To všichni, paní Mixová, to všichni...
 Na život není čas... na lásku není čas...
 VACH Uštvou nás!

MIXOVÁ Teď v létě má muž nejvíc práce.

VACHOVÁ A jakpak jste spala na dnešek? — Dob-
 ře?

VACH Takový šnek /strčí do něj holí/ ... prosím,
 prve jsem zrovna povídal... /Když ho Vachová za-
 křikne pohledem/ Chceš něco, Mery?

MIXOVÁ Kdopak to zas umřel? Tady je pohřbů
 v té vsi! Když jsme sem jezdili, to jsem byla ještě
 malá, nebylo tolik pohřbů!
 VACH Víc lidí, víc pohřbů... když to nestačí stro-
 nat válka, jde to pomaleji. Příroda se musí starat
 sama, když jí lidi nepomohou.
 VACHOVÁ Kdopak máte Zuzanku?
 MIXOVÁ Balíme.
 VACHOVÁ /povyskočí/ Ale? Co tak najednou?
 VACH Balíte? Milostpaní!
 VACHOVÁ Vy už chcete odjet?
 MIXOVÁ Zítřka.
 VACHOVÁ Vždyť jste chtěli zůstat do konce měsí-
 ce... Tak to tu osiřme, Edouši! Kdopak vyprovodí
 nás?

VACH Slečna Zuzanka také jede?

MIXOVÁ To tu má zůstat sama?

VACHOVÁ Už je to slečna. Má maturitu...
 VACH Hodné děvče! A hezké!
 MIXOVÁ Podruhé už bych si takové fanfárum na
 starost nevzala! Dělá to dospělou a přitom se to po-
 řád hihňá... a hned zas brečí!

VACH Hezká je... ta nezapře, že je z vašeho rodu.
 MIXOVÁ Není, pane Vachu... je z mužovy strany...
 VACH Nevadí, nevadí... ale má příklad... ve vás!
 VACHOVÁ /má zlost/ Příklad... příklad! Dnes ty
 děti vidí kolem sebe všelijaké příklady. To my měli
 jiné mládí. Když jsem byla malá, neslyšela jsem, že
 by se tatínek s maminkou hádali... Ale co ty děti
 musí vyslechnout dnes!
 MIXOVÁ /si zapálí cigaretu/ Dneska tu zase nebu-
 de klid!

VACH Blbnou! Teď se jenom blbne! To se prej poštmistr zbláznil...

VACHOVÁ /rozitáhne kousek pletení/ Paní Mixová... tady nad tím patentem přidávat každé osmé nebo každé desáté oko?

MIXOVÁ Tomu já vůbec nerozumím, paní Vachová!

VACHOVÁ Vy to nepotřebujete... vám to pan inženýr přiveze z venku... Nebo si jdete do Domu módy! Ale my dneska musíme počítat s každou korunou. Nejlepší bude, když si upletu malý vzorek. /Zastrkuje pletení do kabečky, přitom jako náhodou vyndá dvojlisty z knížky/ Cos mi to sem, prosím tě, dal za papíry? Ach tak! Představte si, paní Mixová, tohle jsme ráno našli na náměstí... Podívejte se! Pojdte se podívat! /Podává Mixové dvojlist/

VACH Pocem... Prve jsem zrovna říkal... tuhle ten šnek...

VACHOVÁ Nech už tu chudinku! Ty musíš pořad někoho trápit!

MIXOVÁ /drží dvojlist v ruce a čte/ „První věci života je láska.“ To je z Královny Margot!

VACH A je to pravda! Láska! Tam je takových případných věcí víc!

MIXOVÁ /se velkých rozpacích/ Zrovna vám ji nesu... nezlobte se, ale nedočetla jsem to! /Ruce se jí třesou, jak zakládá listy do knížky/ Jak je to možné? To asi Zuzka! Ale už když jste nám ji půjčili, chyběla celá jedna složka!

VACH Ano, chybí tam kus, velký kus... zrovna s tou popravou... jak král pozvedl ruku a toho... toho... honem... toho Salcédea přivázali ke čtyřem koním... a pak nic, až zase jak se začnou scházet ti Gaskoňci!

MIXOVÁ /se chce dostat z rozpaců/ Vy to ale ovládat, pane Vachu!

VACHOVÁ To nám zase ztratila sousedka!

MIXOVÁ /vrací knížku/ Děkuji. Zuzka se vám omluví.

VACH Ale to nic! Tak si slečna Zuzanka počtla? MIXOVÁ Pořád se smála... krvák různutý sladákem, říkala.

VACHOVÁ Kde to dnes ty děti berou? VACH A divíš se? — To jak jste nám půjčila vy... to od toho... no, o tom moři a starci... já teda nevím! A prej na to byly fronty... jo, vy jste to říkala!

VACHOVÁ Dnes vám to zase sluší, paní Mixová! MIXOVÁ A zrovna mi není zvlášť dobře.

VACH Já bych takovou věc napsal na deseti řádkách... ale pak už by musel začít nějaký děj! Ale tady! Ten děda pořád mluví s rybama...

VACHOVÁ Koukám... jste nějaká nesvá.

MIXOVÁ To asi z toho pohůbu.

VACHOVÁ Cizí bolest vám taky nepřidá, vidíte? Mně zrovna tak! Jako by někdo umřel mně!

VACH I s rukou tam ten děda mluví... i s rukou! Ale politika v tom není, to ne! To se musí přiznat. Že ne, milostpaní?

MIXOVÁ Prosím?

VACH Že tam není politika... v té vaší knížce.

MIXOVÁ Zato v té Královně Margot... jen tak jsem do toho nakoukla... tam je politiky dost!

VACH Ale to už se nás netejká! A potom... jak to ten Dumas podal! A tenkrát to vlastně ani politika nebyla — to bylo jen takové fik šmik... a hotovo! POŠTMISTR /asi pětáctiřicetiletý, obléká se trochu maloměstsky a nedbale, i když si rád pročese bujně vlasy. Chvillemi je rozpačitý. Nese svazek drátu a šušle/ Dobré ráno! /Podívá se na lampióny/ Jeden, dva, tři... /Pak počítá potichu. Rozhlédne se/ To bude stačit.

VACH Jdete drátovat, pane poštmistře?

POŠTMISTR Když jsem si to vymyslel... /vyndá kapsy asi troje noviny a položí je na zem/

VACH Práci jste měl nechat těm zelenáčům!

VACHOVÁ Pan poštámistr je taky ještě mladík.

POŠTÁMISTR */zprvu neví, má-li to říci před Vachovými*) Paní Mixová... už jste dostala ten telegram?

MIXOVÁ */udiveně/* Já? ... Telegram?

POŠTÁMISTR Poslal jsem s ním Landu na plovárnu... myslil jsem, když je tak hezky, že budete na plovárně.

MIXOVÁ Aby tak Péta! Nevíte, co v něm bylo, pane poštámistře?

POŠTÁMISTR To nevím... přijímal ho Landa. Ale nebojte se, nic hrozného to nebude... to bychom si na poště řekli.

MIXOVÁ Kdepak bych toho Landu stihla?

POŠTÁMISTR Teď roznášá noviny... Přinesu vám to k obědu.

VACH Dneska se telegrafuje kvůli každé hlouposti.

MIXOVÁ Jen kdyby to nebylo nic s Péťou!

VACHOVÁ Vy se ale umíte vylekat! Jste starostlivá máma, no!

VACH Paní Mixová nám chce odjet!

POŠTÁMISTR */velmi překvapen/* Co... co... tak najednou?

MIXOVÁ Musím... Péta se vrátí z letního tábora.

Za prázdniny mi psal jednou — kluk jeden! Snad mu to tam prospělo. A muž mě také už potřebuje.

VACHOVÁ Však jsou bez nás ti mužští ztracení... jako hmličky.

VACH To bude na plovárně jako po vymření.

VACHOVÁ Jo, to by někdo musel nejdřív utopit ty haranty... Jednou to zboří svět! — Řekni panu poštámistrovi...

VACH Co?

VACHOVÁ Jistě nám noviny půjčí.

V, VACH Na co? Jo, počkej, staska! */Jde pro noviny/*

VACHOVÁ V neděli se to ještě dá číst!

POŠTÁMISTR */zvedne noviny a podává je Vachovým/*

Prosím, jen si poslužte!

VACH Ty velké ne, ty si nechte! */Bere jedny a podává je Vachové/* Děkuju.

VACHOVÁ Jen do oběda, pane poštámistře. */Otvírá noviny a listuje v nich/*

POŠTÁMISTR Času dost!

VACH Už to mám. Měry, už to mám... ten s igelitákem... prve, jak šel kolem...

VACHOVÁ Počkej! */Čte/* „Mezinárodní geografická rok...“ Čím dnes ty lidi krmíš!

VACH Blbnou lidem mozky! |

MIXOVÁ Slyšíte, pane poštámistře?

POŠTÁMISTR Víte, paní Mixová, že už jsem dostal ten kalendář?

VACH Vy už v létě sháníte kalendář? Vy to ženete!

POŠTÁMISTR */trochu vesele/* Kalendář pro mezinárodní geografická rok, pane Vachu. Tam byste se například dočetl, že teď v srpnu máme dny s mimořádnou meteorickou aktivitou...

VACH Když jste tak chytrý, pane poštámistře, to byste nám mohl povědět, jestli jde ohočit šnek. Želva jo. Želvička. Za války jsme měli želvičku, víd', Mery? Z Řecka. To je sem vozili Němci. Takhle nějakou žabičku, tu byste uměl ohočit, že jo?

MIXOVÁ Poslouchejte! */Čte/* „Gině Lollobrigide se narodil chlapec, váží tři a půl kila!“

MIXOVÁ To ho tedy náš Péta vzal o deset deka! Měl tři kila šedesát.

VACHOVÁ Je to přece jen máma. */Čte/* „Už napřed mu nakoupila výbavičky a hraček za dvě stě padesát...“ To není možné! A teď se podržte...

„Za dvě stě padesát miliónů lir!“ Až se jednou oženíte, pane poštámistře...! Takhle byste se měl oženit!

POŠTÁMISTR Je to nemravné!

VACHOVÁ Ale jděte, vy jeden Aloisi! To, že se neobtěžíte, to je nemravné!

VACH /si pohvizduje/
 POŠTMISTR Myslím... ty milióny.
 VACHOVÁ A proč? Když na to má! Dvě stě padě-
 sát miliónů lir! Lira je víc než koruna, že? No, urči-
 tě! A hlavně — je tam co kupovat! /K Vachovi/
 Nehvizdej!
 POŠTMISTR Pro jedno dítě!
 VACH I přejte jí to! Ať se jí některá postaví!
 VACHOVÁ Prosim tě...!
 VACH No — a co taková ženská potěší lidi! /Zazní
 hlas zvonu/
 VACHOVÁ /listuje dál/ „Sýrie... Jemen...“ My
 taky se všim naděláme! S každým černochem! /Te-
 pry teď zaslechne zvon/ Edouši! Jdeme! Musíme
 do kostela! /Skládá noviny/ Při obědě vám je vrá-
 tím, pane poštmistře. Pojd', pánbíček by nám to ne-
 odpustil! /Ukáže na tašky, položené kolem židle/
 Vezmi to!
 VACH No pro jednou... V Praze nejdemo celéj
 rok.
 VACHOVÁ Aspoň na kousek pohřbu! Tašky! A když-
 byste něco potřebovala, paní Mixová...
 MIXOVÁ Děkuju... Proč?
 VACHOVÁ No... já jen myslela... jako žena ženě.
 VACH /vstane a odchází s Vachovou/ Už to mám,
 Mery, ten chláp, co tu chodí, toho známe od Pavou-
 ka! Z baru U pavouka!
 /Odejdou/
 /Chvilí ticho/
 POŠTMISTR Proč jedete tak najednou?
 MIXOVÁ Vy taky, pane poštmistře?
 POŠTMISTR Bude se nám stýskat.
 MIXOVÁ Vy taky v tom něco vidíte, že jedu? Na-
 jednou! Vždycky se odjíždí najednou!
 POŠTMISTR Taky jste přijeli... tak najednou!
 To není náhoda, že jste si sedli na oběd zrovna do
 toho kouta, co sedím já.
 MIXOVÁ Ale že tam ještě zbyla dvě místa a na ně

B. Záhorský a J. Šejbalová / manželé Vachovi

si za dva dni přisedli Vachovi... to je náhoda —
nešťastná náhoda!

POŠTMISTR Podzim — a tady bývá hezký pod-
zim... Ale jak začnou mlhy... Je před námi celý
rok!

MIXOVÁ Před námi? Proč neřeknete přede mnou?
POŠTMISTR Máte pravdu —... přede mnou. Ce-
lý dlouhý rok!

MIXOVÁ Geofyzikální!

POŠTMISTR Nesmějte se mi...

MIXOVÁ Čím byste se tu taky bavil. Já vás chápu,
to mají lidé horší koničky! Flámoval jste někdy?
Ale pořádně?

POŠTMISTR No... trochu... někdy. Jako mladší.

MIXOVÁ Je mi jako po flámu. Kdyby aspoň přšlo
a nebylo nic vidět.

POŠTMISTR Už se napršelo dost!

MIXOVÁ Proč zrovna neprší dnes?

POŠTMISTR Počasí nejde předpovídat, když vznik-
ne na slunci erupce.

MIXOVÁ Vy ze mne ještě uděláte meteorologa.

POŠTMISTR A proč byste nemohla...

MIXOVÁ /se rozesměje, pak řekne/ Zítra už mi bu-
de ta vaše meteorologie houby platná! Touhle do-
bou budu v Praze.

POŠTMISTR Vzpomenete si na nás aspoň?

MIXOVÁ Proč o sobě pořád mluvíte v množném
čísle? — To víte, že budu vzpomínat. Je tu báječ-
ně. Mám okno zrovna na rybník...

POŠTMISTR Ach! Tady jsou rána! Vidíte? Když
se to modré tlačí z mlhy, všechno čerstvé... na-
dechnuté... Víte, že mě tenhle obraz udržel naži-
vu! Jak jsem zavřel oči, tak jsem to viděl. A ve snu
teprve! To se vám ty pahorky s vřesem a ty košaté
dubky vzdouvaly... houpaly...

MIXOVÁ Tamhle ten strom — na slunci, jak by
mu někdo kus koruny něčím seřzl, šikmo, něčím
úplně černým.

R. Lukavský / Poštmistr

POŠTMISTR To mě udrželo naživu.
 MIXOVÁ To se chce pít... a zvlášť když je tolik vody kolem... to je v člověku úplná Sahara. — Vy jste šťastný člověk.
 POŠTMISTR Naživu... ano! Ne proto, že jsem odtud... ale je tady něco zvláštního. Vy teprv byste to měli cítit... klid, takový klid!
 /Z dáli zazní pohřební pochod/ }
 MIXOVÁ Že nejste na pohřbu?
 POŠTMISTR Ne... ne... od té doby na pohřbu nechodím.
 MIXOVÁ Černé klobouky, černé šaty, jiriny, chvojí... teď ta muzika... Připadá mi, jako by celá Písečná pochovávala mne!
 JIRKA /*dvačetilý hoch, velmi živý*/ Dobrý den... Kulbáb, paninko! Poštmistrě, tak vidím, že jsem se dal natchytat jen já. Kluci už sedí v hospodě, trestají kulečník.
 POŠTMISTR Jak to vypadá na hrázi?
 JIRKA Moc daleko nejsme. To víš, holky! — Ukaž, nešiko! /*Vezme poštmistrovi práci z rukou*/ Jdi je popohnat! Holky nadávají! Prej se s tím děláme jen my, a bude to svítit všem!
 POŠTMISTR Večer jistě přijdete, paní Mixová?
 MIXOVÁ Večer? Kdoví co bude večer!
 POŠTMISTR Co by bylo?
 JIRKA Neděle večer, když je teď neděle ráno. Le-dáže by někdo odpoledne vzal zeměkoulí /*má v ruce lampión*/ a takhle ji roztrhl... pšc!
 POŠTMISTR Dej pozor!
 JIRKA Žádněj strach... Já vím, že ti dneska záleží na tomhle víc než na celý zeměkoulí! ✓
 POŠTMISTR /*odejde*/
 JIRKA Je to pošuk, ale dobrěj kluk!
 MIXOVÁ Byl jste na plovárně?
 JIRKA Ještě ne. — Paninko, že neumíte plavat? Přiznejte se, že ne! Já mám dojem, že jdete nejdál tam, kde je vám po krk, a děláte rukama, že pla-

nete, a přitom chodíte nohama po písku. Proč jste s námi nikdy neplavala na ostrůvek?
 MIXOVÁ Moc si na mne dovolujete, Jirko. Nepletete si mě se Zuzkou?
 JIRKA A byl by to div? — Proč jste včera tak chvátala od ohýnku? — A kde máte mužčka? Ten se umí mračit!
 MIXOVÁ Pila bych něco studeného! — Víte, že zítra jedu?
 JIRKA Zítra? — A Zuzka taky?
 MIXOVÁ Že jedu já, to vám nevodí!
 JIRKA To záleží na vás, mohlo by mi to vadit.
 MIXOVÁ Tak už dost! — Jste moc prostořeký!
 MÍLA A HANKA /*přijdou*/
 HANKA Tady ho máme, ulejšváka! My samy ten drát neuvážeme!
 JIRKA Poslal jsem vám tam jednoho mladíka... lampiónového šampióna!
 HANKA Kudy to šel?
 JIRKA Jděte, chytíte ho!
 HANKA /*na odchodu*/ To je naposled, co mu dělámě šašky — tomu starému mládenci!
 MÍLA /*se ohlíží za Jirkou*/
 HANKA Nech ho! /*odejdou*/
 MIXOVÁ Jak to se mnou mluvíte, Jirko? A s tou paninkou pomalu! Pro vás jsem paní Mixová.
 JIRKA Snad se nezlobíte? Včera při ohýnku jste chučla, abych vám říkal Věro!
 MIXOVÁ Ach! Tak to uteklo! /*Hledá v kabelce*/ Vraždin... Nemám. /*Vyndá fotografii*/ Hezký kluk, vidíte? Kolik byste mu řekl? Pěťo, ty kluku jedu! /*Políbí fotografii*/
 JIRKA Trináct!
 MIXOVÁ Bylo mu jedenáct v červenci! /*Zastrkuje fotografii*/ Už se na něj těším.
 JIRKA Takhle už jsme si spolu hráli!
 MIXOVÁ /*se na něj udiveně podívá*/

JIRKA Už jste mi dala hádat dvakrát! — Proč jste ho sem nevzala? Tady by si užil!

MIXOVÁ Přijde ze školy, hodí aktovkou ke skříni — mámo, dostal jsem pozec... to je poznamka, víte. Učím ho, aby všechno řekl, aby nic nezalhal... jako pravý muž! Dostal jsem pozec!

JIRKA Já prve taky!

MORÁK */přijde, a když uvidí Jirku s Mixovou, opatrně ustoupí/*

MIXOVÁ Uteklo to!

JIRKA Vám se tu už nelíbí? Co se vám například nelíbí?

MIXOVÁ */je mrzutá/* Co? Ti vaši komáři se mi nelíbí. */Zahání z nohy komára/* To si je na nás celý rok pěstujete, že? Poslyšte, Jirko, co se tu o mně povídá?

JIRKA Co? ... Co by se povídalo?

MIXOVÁ Proto se vás ptám. Mám se bavit s těmi paničkami? Jsou pořad ve vaření, pletení. A ty jejich hloupé děti! A muži! Nosí břicha v plavkách jako poklad, fuj! A Zuzku mezi ně teprve vodit nechci! Kdyby se aspoň uměli obléknout!

JIRKA Kolikrát jste s námi Zuzku pustila?

MIXOVÁ Já za ni ručím matce, Jirko! Nemohu ji nechat běhat po nocích! A vadí vám to snad, že s ní mezi vás chodím i já?

JIRKA Naopak! Ale měla byste ji občas pustit! Holky o ní pak říkají, že je nafoukaná. To víte, holky nevěří, že ji nepustíte!

MIXOVÁ A taky říkají, že chodím za vámi, ne?

JIRKA Že prej je jako slečinka ze zámku! Holky jsou pohádkáčky. Viděla jste někdy nějakou slečinku ze zámku? Já ne! Vy taky ne! Ale večer Zuzku k muzice pustíte, že jo? Tetinko!

MIXOVÁ Jste drzý kluk!

MORÁK */tentokrát vejde naplno/*

JIRKA */se po něm ohlédne/* Měl jsem říct paní Mi-

xová? Nezlobte se, na paní jste mladá! A na tetinku teprv... Teď mi to došlo!

MIXOVÁ */špatří Moráka/* Fredo! Fredo! */Vstane a běží k němu/* Fredo, kde se tu beráš?

JIRKA */jde stranou, přebírá se v lampiónech a pohvizduje si/*

MORÁK Vidím, že mě tu čekáte! */Ukazuje na lampióny/* Ale to jste nemuseli strojit takovou parádu!

MIXOVÁ To bych se byla spíš smrti nadála.

MORÁK Prosim tě, Věro, neužívej tak děsivých řečí! Vždyť jsi dostala telegram!

MIXOVÁ Nedostala... přišel dnes... ještě ho nemám.

MORÁK To je záhada — nedostala... přišel! A já chtěl jet hned v poledne zpátky! To už to nestihnou!

JIRKA Na shledanou!

MIXOVÁ To je Jirka... Pan redaktor Morák. */Jirka chce Morákovi podat ruku, Morák jen kývne hlavou/* Budou to mít hezké, vid'! Včera tu bude taneční zábava! — Jirko, taky vám musím pomoci!

JIRKA To budeme rádi! */Odchází/*

MORÁK Už jsem tu od devíti. Kam se hnu, vrazím do nějakého blázna s lampiónem. */Dívá se na holky/*

MIXOVÁ To ti stálo za to, přijet za mnou na holinku? Fredo! Taková hezká neděle! Štípni mě, Fredo! Že se mi to nezdá, že ne? Mně se tu tak stýská! */Znovu se ozve pohřební pochod/*

MORÁK Potřeboval jsem s tebou mluvit... Ve vážné věci.

MIXOVÁ Už přes měsíc jsme se neviděli.

MORÁK Taky muzikou mě vítáte.

MIXOVÁ Já se divím, že se těm lidem chce umírat. MORÁK Mělas čekat v devět u autobusu. Byl bych šlihl ještě polední vlak.

MIXOVÁ Víš, že včera přijel Vašek?

MORÁK */se zarazí/* Cože? Vždyť mi v podniku řekli, že je na služební cestě.

MIXOVÁ Ale už je zase pryč. Neboj se! Pohádali jsme se trochu. Víš, jaký je! Fredo, teď už s tím musíme něco udělat! Takhle už to dál nepůjde!

MORÁK Něco se s tím udělat musí. — Tak Mixa je zase pryč!

MIXOVÁ Utekl jako kluk. — Proč mu pořád říkáš Mixu?

MORÁK To je zvyk, ze školy.

MIXOVÁ Nikam nepojedeš! Zůstaneš tu přes neděli a zítra pojedíš s námi. Fredo, když už jsi tady...

MORÁK S vámi?

MIXOVÁ Mám tu na krku Zuzku. Znáš ji! Jednou jsi ji viděl. Švagrová mi ji sem strčila. A tak pojd', pojd' si odpočinout, byl bys celý den nervózní!

MORÁK */se rozhlédne/* Ne, ne, ne! Musím odjet co nejdřív. Odpoledne. Myslím, že to jede ve čtyři. Změnilo se to tu za těch pětadvacet let... všechno je tu jako bez štávy... taková naličená šed'. — Co to bylo za kluka, jak tu s tebou prve seděl? Myslíš si kdovíco, když takového kluka pošimráš! */Zasměje se/*

MIXOVÁ Ty žárliš?

MORÁK Ne, zajímá mě to.

MIXOVÁ Ale to je Zuzčín kamarád! Jak se ti jelo? Horko, víd'? Půjdem ke mně, musíš se trochu umýt, odpočín si... Večer si zatančíme.

MORÁK To sotva.

MIXOVÁ Teď nikam nepojedeš! To bys nevydržel — dvě cesty v takovém vedru.

MORÁK */najednou bázlivě/* Jsem bledý, víd'?

MIXOVÁ Ale nejsi — jako vždycky, trochu unavený. Opálený být nemůžeš, když se nechceš hnout z Prahy. Bože, není to sen? Zrovna tady... Podívej se na tu zátku, Fredo... pamatuješ?

MORÁK */vyndá z kapsy zrcátko a dívá se do něho/* Proč myslíš, že bych nevydržel dvě cesty? Byl jsem na Ekg — nic, všechno v pořádku. Kdybych aspoň

věděl, jestli má autobus připojení na odpolední vlak...

MIXOVÁ Měj rozum a zůstaň u nás do rána!

MORÁK Nechtělo by se mi šlapat pět čtvrtí hodiny v tom slunci!

ZUZKA */hezké, asi osmnáctileté děvče. Spatří Moráka, zarazí se/*

MIXOVÁ Co jsem ti řekla, Zuzanko? Že máš balit! Navěčer budeš chřít k muzice. A ty šaty... A ty šaty... ty krajkové — jsi, doufám, nechala venku!

ZUZKA Přišel ti telegram. */Podává Mixové telegram/*

MIXOVÁ */ho od ní bere/* To je Zuzka, moje neteř... pan redaktor Morák, Alfréd Morák... */Otvárá telegram/*

MORÁK */se najednou tváří roztomile, jeho skleslost je ta tam/* Viděl jsem vás, slečno... jednou, to jste byla ještě takováhle žabka!

MIXOVÁ */čte telegram/* Půjedu v devět, čekej u autobusu!

MORÁK Ale už tenkrát jste se mi líbila!

MIXOVÁ Vrtáči! *(Podává telegram Morákovi)* Pan redaktor je strýčkův spolužák. Přijel se na strýčka podívat... schválně se sem trmácí a strýček nám provádí takové hlouposti. */Morák mechanicky zastrčí telegram do kapsy/*

ZUZKA Kouká ti spodnička...

MIXOVÁ */si upravuje šaty, zlostně/* Až uvidíš Vačhovy, hned se jim omluv! Za tu Královnu Margot!

ZUZKA Jak to... proč?

MIXOVÁ Někde jsi vytrousila z knížky listy a oni je našli. Přijemné mi to nebylo! Nekoukej tak hloupě! Víš, co je to za lidi!

ZUZKA Ty myslíš, že nic nevím? Strčili jste mě spát na půdu, do takové díry! Bylo tam slyšet všechno!

MIXOVÁ Co bylo slyšet?

ZUZKA Dobrá, беру to na sebe!

MIXOVÁ */na ni vztekle pohlédne/* Cože?

VACH Já vím, každého z nás to nějak postihlo. Každého! — Každý nějak nasazoval krk! Když jsem chtěl aspoň známým dát zboží z kvalitního materiálu...

POŠTMISTR Mám opravdu radost, že jsem vás poznal... vidím poprvé živého básníka.

MORÁK */opět v rozpacích/*

VACH Proto všechno stálo desetkrát víc... do té ceny člověk musil započítat krk... vlastní krk!

MIXOVÁ Večer se musíte dát dohromady a popovídat si! Tohle místo bude naše? Kolikpak zdobíte takových koutků, pane poštmištre?

POŠTMISTR Sedm, i s hrází! */K Vachovi/* Půjde-me? */Odtáhne Vacha/*

MORÁK Velkovýroba selanek!

MIXOVÁ */skoro v pláči/* Fredo, Fredo, Fredo! */Pak se přemůže a recituje/*

Výprahlý pahorek vzdouvá se
potokem slziček...

Pamatuješ? */Recituje dál/*

... mezi ně položíš hlavu,

a běloucký malíček

zasvítí v slzičkách...

Fredo, je to možné, že už je to pětadvacet let? A zrovna tady to bylo. A pak nic, třiatdvacet let nic, až předloni — a zase tak studentsky, vidí? To tu ještě byly ty duby.

MORÁK */si ohmatává nohu v botě a bolestně se tváří/*

O čem mám s takovými lidmi mluvit?

MIXOVÁ */dál recituje/*

... a běloucký...

běloucký nebo běloučský? Vždycky ti záleželo na každém slovíčku. Běloučský, že? */Recituje dál/*

a... běloučský malíček

zasvítí v slzičkách pro moje

polibky něžné,

než srp ty slzičky

s ostatní trávou sežne.

val k Pavoukovi. Začínal jsem přece u Porgesa, jako cesták, byla rozená Porgesová, Hana Porgesová.

POŠTMISTR */bere nějaké nástroje a odchází/*

VACH */jde jako pejsek za ním/* Ti Porgesovi jsou všichni pryč! Tohle jsem vždycky odsuzoval. Židé jsou taky lidi! A jak se s nimi pracovalo!

POŠTMISTR Jak se to představil? Takové divné jméno... Morák. Znal jsem takové jméno, Alfréd Morák, psával básně do Studentského časopisu. Ale to snad nemůže být on.

VACH */volá na Moráka a Mixovou/* Pojdte sem, pojdte sem!

MORÁK S MIXOVOU */se vrací/*

MIXOVÁ Vedro bude k nevydržení!

VACH Zrovna jsme se dohadovali s panem poštmištre. Já znám pana redaktora od Pavouka... a tuhle pan poštmištr z nějakého časopisu. Račte být redaktorem v novinách?

MORÁK */naschvál/* Ano!

VACH */se vyděsí/*

MORÁK Ne.

VACH No proto! Už jsem se lekl.

MIXOVÁ Svět je opravdu malý!

POŠTMISTR Ne, neznám pana redaktora. Jako student jsem četl verše od Alfréda Moráka.

MIXOVÁ To je skvělé, Fredo, ne? Tak tady ho máte živého, pane poštmištre!

POŠTMISTR Odpusťte... pak už jsem neměl příležitost. Zajímají mě přírodní vědy... ale jen tak... spíš pro vyrazení.

MORÁK O nic jste nepřišel. — No, přírodní vědy... to je vlastně poezie moderního člověka!

VACH To nám večer musíte něco zveršovat, jako u Pavouka, pamatujete? Taky jste tam často býval s Haničkou Porgesovou, nikdy se ke mně nezapomněla přihlásit, žába jedna kudrnatá!

MORÁK */se ohlédne na Mixovou, jakoby polekán/*

Nedopadlo to s nimi dobře.

Znáš to, Fredo? To je přece od tebe, tos mi tenkrát napsal, tady v Písečné...

MORÁK /si ohmatává nohu/ Tsss! Přestaň s tím, Věro!

MIXOVÁ Mám ji ještě schovanou... i s tou vylisovanou slzičkou. Ani ten malíček jsi mi tenkrát nepolíbil! /Zasměje se/ Měl jsi strach, vid? Já jsem tak šťastná, že tě tu mám!

MORÁK /se uchichtne/ Běloucký nebo běloučký... Je to hloupost, ale ať to dnes napíše dvacetiletý kluk! Dnes... fuj! Buď je v básních špína z ulice, z postele, nebo opožděné kladivo — a to tluče do papírové kovadliny. Básník! Copak tu dnes může být básník? /Recituje mumlavě, jako by zařikával/

Básník je zvíře,
jež se chce dopátrat člověka,
a dopátrá-li se ho jednou,
ustane na světě poezie...

Ach Věro! Věro, odjedu navečer! Je to tu jako v bludišti!

MIXOVÁ Běloucký nebo běloučký? /Žadonivě/ Fredo!

MORÁK Prosím tě, přestaň kolem sebe rozlévat růžovou omáčku! — Neuděláš tady krok, abys nevrazil do cukráře nebo do poštmistra. Na mou duši, radši bych strčil hlavu do mravenišť!

MIXOVÁ A odpočinout si nechceš! Nebo si aspoň sednout k lesu... vykoupat se. Přece nemůžeme celý den takhle chodit!

MORÁK Přijel jsem, abych si s tebou promluvil.

MIXOVÁ Rozumím ti, chápu tě, už jsme se tak dlouho neviděli!

MORÁK Houby chápeš!

MIXOVÁ Není ti dobře, vid? Taky nezdravě žiješ, Fredo! Potřebuješ někoho, kdo by se o tebe staral. Musíš se odstěhovat! Prosím tě, co je to za ženskou, ta tvoje bytná? Vždyť už jenom z ní nemůžeš být

zdráv! A ten kukuč jaký má! Bojím se u tebe zavonít, aby mi nepřišla otevřít ona!

MORÁK Prosím tě, co sem taháš Slávku!

MIXOVÁ Jakou Slávku?

MORÁK No Slávku, bytnou!

MIXOVÁ Ach tak! Říkals, že prodává v mlékárně. Odupuť, to bych radši vůbec nesnídala! Je z těch ženských, co se třeba pětkrát za den myjou a pořád se z nich přitom tlačí navrch špína... taková mastná! Vdova! Ten vedle ní m u s e l umřít!

MORÁK Prosím tě, nech ji na pokoji! — A proč tě sem Mixa letos dal? Z trestu, ne? /Vstane a začne chodit/ Podívej se, Věro, přijel jsem, abych si s tebou vážně promluvil... /Rozhlédne se/ Ale tady ne... tady přece ne, na veřejné cestě! Kam mě to sem taháš?

MIXOVÁ A ke mně jít nechceš, potřebuješ si odpočinout!

MORÁK Poslouchej...

MIXOVÁ /zpočátku mírně, skoro něžně, pak se její hlas stupňuje téměř k pláči/ Prosím tě, Fredo, sedni si! Sedni si ke mně a povídej... anebo mlč... Jen u mne sed! Fredo! To Vašek vždycky takhle začne chodit... a pak to jde: Pěta běhá celý den na ulici... pořádně se nenají... Pěta přinesl pětku... co děláš celý den? Proto jsi doma, aby ses mohla starat o dítě... já tě nepotřebuju, ale Pěta tě potřebuje...

MORÁK Prossím tě!

MIXOVÁ A když je v dobré náladě... pořád jen projekt, přemie... a zase — já tě nepotřebuju, Věro! Na dnešek začal zrovna tak. Vyčtl mi těch pár dní tady, jako bych se tu válela, a já mám na krku tu holku — kdopak má uhlídat takového divocha?

MORÁK Prossím tě!

MIXOVÁ Dnes ráno od tří hodin jsem slyšela jen — k čemu jsi, k čemu? A když jsem mu řekla, že mi

vzal dítě . . . A vzal mi dítě a poslal ho do tábora . . .
najednou mě dítě nepotřebuje!

MORÁK Křičela jsi, bránila jsi se, když ti brali dítě! A tady si zoufáš . . . uvěznil tě a dal tě hlídat mladou saní . . . to se stávalo jen královnám . . . mladou saničkou . . . Kolik je té Zuzce?

MIXOVÁ Fredo, měl bys Pétu rád?

MORÁK /se na ni překvapeně podívá/

MIXOVÁ Pétu! — Nežlob se, nemám si komu požehnat. Chtěla bych ti pomáhat. Budu ti pomáhat! Naučím se psát na stroji . . .

MORÁK Prosím tě, co bys mi pomáhala?! Na to mi stačí ten nejmenší závit /ukazuje si na čelo/. Opravovat ve zbytečných a hloupých korekturách čárky a tečky, přehazovat slova, vidět cizím lidem do kuchyně, těm nedoukům dnes!

MIXOVÁ Ale ty přece sám taky píšeš! Dovedeš jiné věci!

MORÁK

Až se mu zastaví srdce,

pak už nebude nikoho.

Pak bude jenom nicota,

pak bude jen on . . .

to je — nic!

Proto nepišu. Už patnáct let ne! Jde mi jen o živobytí.

MIXOVÁ /recituje jako pro sebe/

. . . běloučký malíček

zasvítí v slzičkách pro moje

polibky něžné . . .

MORÁK Jako každému pořádnému člověku! /Zasměje se/ Co bych dával lidem nějakou výpověď o sobě?

MIXOVÁ /si recituje/

. . . než srp ty slzičky

s ostatní trávou sežne . . .

MORÁK Co bych se jim vydával? A zvlášť dnes!

MIXOVÁ Vyprahlý pahorek . . .

. . . Jdem se tam odpoledne podívat, ano? Víš, že tam vysadili třesně, snad na sto třesní . . . už jsou to velké stromy. Ale my jsme se nezměnili, že ne, Fredo? Mně se zdá, že je dnes víc mladých lidí, než bylo tenkrát!

MORÁK Samozřejmě. Teď jsou pro tebe mladí všichni od čtyřiceti dolů! Optický klam!

MIXOVÁ Mám ještě malé dítě!

MORÁK Žijeme ve světě, kde už i desetiletí jsou starci.

MIXOVÁ Měl by tě slyšet Pěta!

MORÁK Pěta je dospělý a tys pro něho dítě. Chrání tě před starostmi a strachy. Jen ho vezmi někdy na paškál! Rok už má strach, aby se táta s mámou nerozvedli, teď by mohl být rok ve strachu, jak rozvod dopadne a komu připadne. V dětech je národ věčný a jsou na tom tak, jako byli kdysi staří výměnkáři!

MIXOVÁ Pěta má krásné dětství. Dostane, co chce. Naši neměli nikdy nedostatek. Ale já neměla ani desetinu toho co on! Těch hraček co má . . . a knížek. Teď televizi. Ten ti je rozkošný před televizorem! Ze začátku vypadal vyplašeně jako malý chytivý Marfánek. Příkladně ho nenechám tak jako letos. Měla jsem se bránit a mohl tu být se mnou! /Pochvilí/ Fredo, co s tebou je? Něco přede mnou tajíš? Vidíš, že ne? Že jsi pořád můj Freda?

MIXOVÁ /přijde z druhé strany/ Neviděla jsi svého manžela? Ten člověk nemá chvíliku stání! I ten pohřeb mi zkazí! — Tak ten pán přijel za vámi? Mužovi to pořád vrtalo hlavou, odkud ho zná.

MIXOVÁ To je pan redaktor Morák!

MIXOVÁ Vachová. Známe se . . . od Pavouka. Muž vzdychl takhle utíkal! Zrovna od Pavouka! Seděli jsme dvě hodiny a najednou začal vzdychat a chytat se za prsa — vzduch, vzduch . . . a zmizel. Teba na dvě hodiny zmizel! Co se mě kvůli tomu

nadobírali, celý stůl si mě dobíral — Pan redaktor už tu chodí od rána. Konečně jste se našli!

MIXOVÁ Je to přítel mého muže, přijel se podívat. ZUZKA /*přítel!*/ Dobrý den! Paní Vachová...

VACHOVÁ /*nebere Zuzku na vědomí!*/ To bude mít pan inženýr radost! Kdyby se nám ukáže? /*K Morávkovi!*/ Včera trochu flámoval s paní a s mladými... Nějak ho to porazilo!

ZUZKA Paní Vachová, nezlobte se na mne!

VACHOVÁ Já? Proč?

MIXOVÁ Víte, kde je pan Vach? Pomáhá tamhle mladým věšet lampióny! Zuzko, doveď tam paní Vachovou...

ZUZKA Musím se vám omluvit, paní Vachová, vytrousila jsem prý nějaké listy z té vaší knížky... Prý!

VACHOVÁ Ale děvenko, to nic! Chudinko! Já vím, že... No nebudem o tom mluvit, už na to nemyslete! Paní Mixová, slyšela jste v noci — prve jsem se vás zapomněla zeptat — bylo to jako u vás... takový křik, takové zajčení!

MIXOVÁ My spíme dobře! Vid', Zuzko?

ZUZKA Někdy.

VACHOVÁ Nespala jsem, dobře od tři hodin ne. Jsem jako připitomělá. S tou královnou Margot si nedělejte starosti, Zuzanko! Na všechno jednou zapomenete. Mládí všechno sladí! Kde že je můj muž?

ZUZKA S panem poštmistrem, na parketu.

VACHOVÁ Chytí se na kdejakou bláznivinu, když ho pustím chvílku z očí. /*Odejde!*/

ZUZKA /*chce také odejít!*/

MIXOVÁ Počkej, Zuzanko!

ZUZKA /*zůstane!*/

MIXOVÁ Co to mělo znamenat... to „prý“? Prý jsem z knížky vytrousila listy... prý!

ZUZKA No — já je přece nevytrousila! /*Chce odejít!*/

MIXOVÁ Počkej! Pojď sem! /*A teď s důrazem!*/

K. Höger a V. Fabianová / Morák a paní Mixová

rojcem! Sedni si! / *utí Zuzku, aby si sedla!*
Kde jsi byla v pátek v sedm večer? Pomohu ti...
v sedm, zrovna jsem byla u holičky. — Tady je
legrační holička, Fredo... vypadám, vid' Kdepak
foukanou... tady! — Tak kde jsi byla?

ZUZKA /*mlčí, pak si začne hvízdát!*

MIXOVÁ A kde jsi byla den předtím, odpoledne,
v pět hodin? To, jak jsi říkala, že ti pan řídící chce
ukázat leguány? To jsou ti nádherná zvířátka, Fre-
do, řídící je koupil v zoo — pro školu... takové
velké ještěrky... brrr... roztomilé, ale nic nedě-
lají! — Tak mluv, Zuzko! Kde jsi byla? A v kolik
jsi to přišla? To už bylo dávno po půlnoci! A hlav-
ně — s kým jsi byla? /*Posměšně cituje!* „Kdo je
tvoje štěstí a neštěstí...?“ No, jak to bylo? ... Ale
bez „prý“! /*Vyndá z kabelky notýšek a čte!*

„Vezmeš si mne?“ já k ní děl.

Její smích se zvonkem chvěl...

MORÁK Věro!

MIXOVÁ /*čte!* „Chci hned... hned... hned!!“
Tři vykřičníky! — „Když jsem se na něho včera dí-
vala u ohně, jak zpívá, mrazilo mě v zádech.“

ZUZKA Vrať mi ten deníček!

MIXOVÁ /*se smíchem!* Prosim tě, o kom jsi to psal-
a? Snad ne o poštmistrovi?

ZUZKA /*se vrhne na Mixovou a kus deničku jí vy-
tvo. Pak se dá na útěk a křičí!* Zabiju tě! Ty —
zlá — ženská!

MORÁK Prosim tě, co to děláš? Proč ji trápíš? To
nemá úroveň, Věro!

MIXOVÁ No dovol... Tak ještě ty, Fredo! /*Od-
běhne s pláčem!*

MORÁK /*zůstane sám. Jde a utrhne jeden lampión,
pohrává si s ním jako s míčem!*

„Vezmeš si mne?“ já k ní děl.

Její smích se zvonkem chvěl:

„Ne, mám ráda celý svět...“

No, jsem mláda. Ty chceš hned?“

rioka... to byl nějaký tanec, že? To spolu zamlada tančili... On má pravdu, ona má pravdu... a nakonec se do sebe pusí!

MORÁK Mixa je výtečný člověk.

ZUZKA Je! A jednou třeba bude Péta bez táty! Péta má takový dolíček v bradě po něm a černé vlasy, hodně do spánků...

MORÁK Víte, že jsem sem přišel, abych je dal do hromady?

ZUZKA Jé, to by od vás bylo hezké.

MORÁK Chci jim pomoci.

ZUZKA Ale stejně to udělám a zase bude kravál, až se to dozví! Už jsem si to včera večer vyjednala. Strýček mi to dovolil.

MORÁK Copak?

ZUZKA Ještě tu zůstanu týden, zítra nepojedu! Budu bydlet u Saně.

MORÁK To je jako v pohádce.

ZUZKA V dolejší hospodě. Ušetřila jsem si, dávala jsem hodiny. A proč bych nesměla! Jsem už měsíc plnoletá! /*Pohodí hlavou*/

MORÁK /*ji pohladí po vlasech*/ A neumíte si poradit ani s účesem!

ZUZKA Ale umím! /*Znovu pohodí hlavou, shodí Morákovu ruku*/

MORÁK Vy děvčata si neumíte poradit ani s vlasy. Ten váš ohon nebo hamlet není ohon ani hamlet... Pro to mezi tím nemáte ani jméno. Ani ohon, ani hamlet!

ZUZKA Měla bych jí to přece jen říci!

MORÁK Tahle anarchie v účesu je výrazem nějaké jiné anarchie... Ale ta je lokalizována, že? A ten účes je jejím jediným květem.

MORÁK /*přijde, kontroluje lampióny*/ Zuzko, to jsem nevěděl, že opisujes románky.

ZUZKA Cože?

MORÁK Kdybys byla řekla mně, já bych ti bejval vypal do pera řečiček!

Antonín Sova, vida! Všechno to začíná odjakživa stejně. /*Hodí lampión na zem*/ Nic se na světě nezměnilo. /*Vyndá z kapsy dopis a prohlíží si jej*/ — /*Z hloubi srdce*/ Bože, bože, co já si počnu! /*Slyší kroky a schová dopis*/

ZUZKA /*přiběhne nazpátek*/

MORÁK No... Zuzanko, odpusťte to tetě! Ona to tak nemyslela!

ZUZKA Znáš ji dobře! Kde je? Chci ten deníček, chci! /*Chce odejít*/

MORÁK Počkejte, Zuzanko! Jednou se té příhodě budete smát... budete ji s tetou dávat k lepšímu, ve společnosti. Obě budete citovat... potom už o b ě ! Vy budete spanilá mladá dáma, tetička bude krásná stará paní...

ZUZKA Mluvíte jako z románu. — Je protivná! A smát se tomu nebudu nikdy!

MORÁK Špatně jsem se vyjádřil. Ne smích, ale úsměv! Úsměv je přece vždycky poetický!

ZUZKA /*se najednou zasměje*/ Dáma! — /*Uvidí na zemi spadlý lampión*/ Ti to zavěsili!

MORÁK /*přiskočí, zvedne lampión a pečlivě ho upevňuje*/ Dosvědčíte mi, že jsem také pomáhal!

ZUZKA /*ukazuje jeden lampión*/ Tenhle je můj, podívejte se... monogram!

MORÁK Škoda, že tu není také můj!

ZUZKA Jestli o to stojíte!

MORÁK Musím jet, Zuzanko.

ZUZKA Teď mi jí začíná být skoro líto. Ona není zlá. Když byla máma bez místa, starala se... Jen někdy ji to chytí a potom... Je mi jí líto, a strýčka taky.

MORÁK Včera tu byl?

ZUZKA A ráno vyletěl... s Královnou Margot. To jsem drbna, vidíte? A já jim stejně nerozumím. Strýček jen o silnicích... a teta, že si vzala inženýra a ne nějakého cestáře... že jí nikam nebere... ka-

ZUZKA Jaké romáanky?

JIRKA Je tam samé mrazení v zádech, třesení v kolenou. Paninka to teď dává k lepšímu... na parketu...

ZUZKA *utíká pryč!*

JIRKA *ji zadrž!* Vezmeš si mě, ptal se... ptal se jí!

ZUZKA *se mu vytrhne!* Pitomče!

O p o n a

DRUHÉ DĚJSTVÍ

*Po západu slunce.
Lampióny svítí, z nedalekého parketu je slyšet
venkovská taneční hudba. Když se setmí,
občas přejde scénou dvojice mladých lidí.*

MORÁK A POŠTMISTR *přicházejí po hrázi!*

MORÁK *se dívá na hodinky!*

POŠTMISTR Nezdřžuju?

MORÁK Od čeho? — Jak tu, prosím vás, vydržíte celý rok? Jistě tu v zimě potkáváte lišky. Vystrkujou hlavy a pokřikujou: Dobrou noc, pane poštmistře, dobrou noc!

POŠTMISTR Předtím jsem se skoro patnáct let cikanoval po všech možných vidrholcích. — Vždycky jsem věřil, že je to jediná pravá práce.

MORÁK *tluče pěstí do dlaně, napodobuje razítkování!* Tohle?

POŠTMISTR Ne! Ta vaše! Otevírá cestu všem dobrým... oživujícím silám... v člověku. Daleko do budoucna. Jistě ji máte rád, musíte ji mít rád!

MORÁK Kde jste to sebral, ty banální průpovědi? A co myslíte, že vlastně dělám?

POŠTMISTR Jste básník.

MORÁK *se zasměje!* Básníkům už dávno odzvonili! Poštmistrům dosud neodzvonili, buďte rád!

POŠTMISTR Myslíl jsem...

MORÁK *opět se podívá na hodinky!* Myslíte, že mě tam doveze?

POŠTMISTR To je zařízeno, pane redaktore! Stačí, když vyjedete v devět, za čtvrt hodiny jste na nádraží. — Já dělám, co mohu, aby má práce měla ještě jiný smysl... aby nebyla mechanická... Ně-

kdy třeba přijde telegram, ošklivý telegram. A teď ho doručte...

MORÁK No — už jste ho doručil.

POŠTMISTR Doručte ho tak, abyste náhodou nezpůsobil něco ještě horšího... abyste zabránil... MORÁK Řetězové reakci? Ale, milý zlatý, jak poznáte, že telegram oznamuje něco tragického? „Přijedu v devět, čekej u autobusu...“ To může být horší než to obvyklé „Pohřeb v úterý“!

POŠTMISTR Snad máte pravdu... ale...

MORÁK Ale je tu ještě jiná věc. Řekněme, že doručíte telegram s náležitou psychologickou přípravou, jemně a opatrně, aby to starou mámu nekleplo, a v tu chvíli už startuje letadlo s vodíkovou pumou a za pár minut — třeba dvě stě kilometrů od vás — to klepne sto tisíc takových starých maminek!

POŠTMISTR Kdyby každý myslil... jako já... jako my tady... to letadlo by nikdy nevzlétlo.

MORÁK S tím jste měl počítat, že někdo také myslí jinak než vy! To je pro kočku, to vaše myšlení — to letadlo krouží nad zeměkouli už deset let! Co jste udělal, že jste tomu nezabránil? Věšel lampióny, že? Co jste dělal těch deset let?

POŠTMISTR Ale... odpusťte, co jste dělal vy?

MORÁK Já? Nic! Dívám se a čekám. Život je přece jen čekárna. Nádražní čekárna... a z obou stran nádražní tunel... nekonečný tunel...

JIRKA A MÍLA */dotančí na scénu z druhé strany, než je parket/*

JIRKA */chce vést Milu na parket/* Pojď ještě!

MÍLA Ne, Jirko, zůstaneme tady. */Hudba končí/* Vidíš, už je zrovna konec.

MORÁK */k poštmistrovi/* Kampak vy jste si koupil lístek?

CHLAPEC S HANKOU */přijdou z parketu/*

MORÁK Já chci být slepým pasažérem.

HANKA Proč netancujete?

MÍLA Tančili jsme. Vid, Jirko? Tam do sebe jen strkáte!

HANKA Kde máš Pražandy, Jirko?

JIRKA Hele, hele, hele!

HANKA Jak mi sluší? */Zdvihne rukou šaty/*

MÍLA No... sluší. Ale měla ti je víc vyprasovat!

CHLAPEC Váleli, co?

JIRKA Hodně po staru. */Zahvízdá divoký divieland/* Tohle je to pravý!

CHLAPEC */se přidá, ale když Jirka přestane, vyjde z toho obyčejná venkovská písnička/*

JIRKA Vidíš — zase jsi v Písečné! */Zahvízdá sám/*

Tohle by starému Hromasovi utrhlo flíghornu zrovna u vousů! Všimněte si, ještě má na botech chvojí ze hřbitova!

CHLAPEC Kdy se vytašíš s tou vázou? Dals jí do tomboly?

JIRKA Ne! Nikomu ji nedám!

HANKA Pro koho jsi ji brousil?

MÍLA Ale je krásná! Jirko, kam na to chodíš?

JIRKA */uká si na čelo/* Semhle! */K poštmistrovi/*

A co ty? Pro koho jsi tu celý dopoledne lezl s dráty po stromech? Ty se jen díváš, vid?

MORÁK */k Jirkovi/* Kde máte Zuzanku?

JIRKA Já? Proč zrovna já?

HANKA Jen se nestyd! Najednou!

JIRKA */k Morákovi/* A kam vy jste zašmečil paníčku, šéfe? */Zahvízdá/* */Všichni mladí odejdou/*

MORÁK Nebojíte se jich trochu? Dívají se tak drze — skrže nás, jako bychom byli z rosolu.

POŠTMISTR My jsme se taky tak koukali.

MORÁK A co jsme vykoukali?

POŠTMISTR To, co jsme teď.

MORÁK Pěkně děkuju!

POŠTMISTR To je přece přirozené u mladých lidí, vždycky se tak dívají, všechno je jim jasné...

MORÁK Mně nikdy nebylo všechno tak jasné!

Opravdu, mají to i ve slovníku.
Všechno je už pro ně hotové, svět byl svoren
řinku předtím, než na něj začali kulit oči — vše-
chno je „hotovka“! Na to jednou šeredně doplatí!
VACH /*přijde!* Ne, ne, ne! Ne, takhle tedy ne. Tak-
hle se to dlouho dělat nedá! To nebyla vepřová pe-
čeně, to byly vařené podešve. /*Rozhlédne se!* Ale
Benátky jsme z toho neudělali, pane poštmistře!

POŠTMISTR Zato nám pomáhá rybník... jen se
podívejte!

VACH Ne, ne! Ta vepřová se neslehne... ani po
pěti dvanáctkách ne! Královna Margot od Duma-
sa... to přece znáte, pane redaktore. Vy to musíte
znát! Tam se baští! Míchaná vajíčka s kohoutími
hřebínky... Kouříte? /*Nabídne Morákovi doutník!*

MORÁK Děkuji, jen v noci!

VACH Hm...! Raci na madeirském... jejej!

MORÁK /*k poštmistrovi!* Hradbička!

POŠTMISTR Prosim?

MORÁK /*se podívá na hodinky!*

VACH Už tu budou. Paní Mixová přijde s mou...
to víte, to je nějakého strojení!

MORÁK Každý má svou hradbičku, pane pošt-
mistře!

VACH Já Mery povídal — holka, vždyť je to oby-
čejný candrbál... nač... nač...

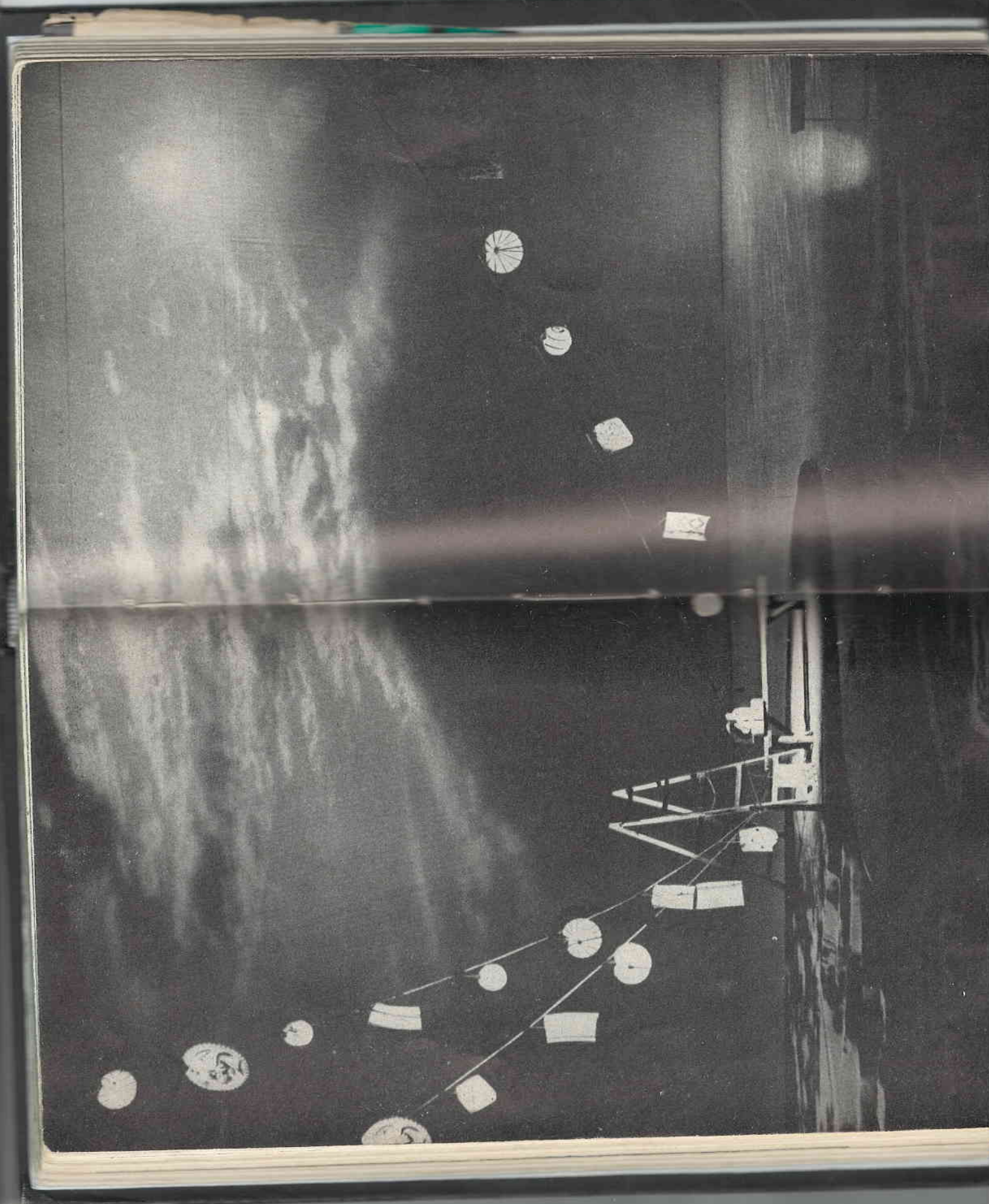
MORÁK A za tou hradbičkou se doopravdy žije,
velkolepě, pěkně stranou, v suchu... Jsem tam sám,
naprosto sám, a jsem to opravdu já — největší, to
je jedno co... politik, hrdina... básník... organi-
zátor... jsem tam sám, protože jsem nej... nej...
nej... nejhodnější, nejchytřejší, nejstatečnější...
podle chuti.

VACH Člověk není krokodýl! To rozčlíl, takové
vedro!

MORÁK Ráno nejdu do práce, zůstanu si sedět za
svou hradbičkou a do práce pošlu kulího — obča-
na! Má mou podobu, šaty, prádlo, i trochu mozko-

K. Heger a V. Fabianová / Morák a paní Mixová

B. Záhorský a J. Šejbalová / manželé Vachovi

◀ Scéna Josefa Svobody

vých závitů mu půjčím. Nedá se nic dělat... musí na mne vydělat, abych si mohl za tou hradbičkou žít!

POŠTMISTR Možná... někdo. Nemůžete přece každého takhle roztrhnout... na dva!

MORÁK /*začne tlouci pěstí do dlaně, napodobuje ra-
zítkování*/ Tohle vy ne! To ten váš kuli! Vy přece z té vaší hradbičky nevytáhnete paty! Máte tam ve-
selo — fantómy mladých zdravých lidí, babiček,
které to nekleplo, protože jste jim doručil telegram
velmi ohleduplně... fantóm řízeného počásí... fan-
tóm hodné, ochočné puny... meziplanetárních
stanic...!

POŠTMISTR Lidé se ledačemu smějí — a dnes...

MORÁK No dobrá, jednou si tedy vyletíte na Mě-
síc — a tím rázem se hrbatí narovnají, lidé si pad-
nou kolem krku, svět se rozvoní, Dulles se přihlásí
do strany...

VACH To je fakt! Lidé jsou přestudovaní, nikdo
ještě neobrátil svět!

MORÁK Babičky se budou křížovat — to je rou-
hání, něco takového vrhat proti nebi... a vy je
okřiknete: Mlčte, když se něco vrhalo proti zemi,
nehnujte ani pyskem!

POŠTMISTR Stejně bych chtěl být o dvacet let
mladší!

MORÁK To už byste se ani na tu hradbičku ne-
zmohl! Ti mladí dnes...

VACH Řezat... řezat... řezat...! Ten smrkáč ze
sklárný mě pozval na dva štoky... mne! Kdo to
dřív viděl? Každý má sako, bílou košili, hodinky...
motorku! A to se rozumí, hned ženskou! Kam to
povede? Kam to, prokristapána, povede? My znali
jen řemen, učení jako řemen... vojnu jako ře-
men... a pak teprv ženskou...

MORÁK Jako řemen!

VACH Mery není zlá... není... Hezká nebyla, ale
krása není k najedení! No, mohl jsem to dneska mít

lepší, kdybych se byl neoženil s cukrárnou! Kolegové cestáci mají pěkná místa, i vedoucí místa! Já měl přelázenou lásku, Duchoňovy medové koláčky. Ale co je pryč, je pryč! Ale ani teď se nemám špatně, jsem v restauraci U lva — to jistě znáte, pane redaktore...

MORÁK Škoda, že se nezdržím, abych toho vašeho kulihy poznal osobně, pane poštmištre. Tohle dneska jste vy, že? Ten pravý — za nedělní hradbičkou! Můj kulih je docela klidný, zdvořilý, lhostejný, pracovitý... a snad i sympatický ostatním kulihům. A hlavně — do něčeho se mi neplete.

VACH Mery je kasírkou. Nemáme se špatně. Děti nejsou... děti, to je trest v téhle době! Ale něco nám chybí, všem nám něco chybí. Někdý bych nejradši vzal hůl...!

MORÁK Pane Vachu, vy kulihy nemáte! Vy tu hradbičku pořád vláctě s sebou, do práce i do postele! Víte o tom, že jste šťastný člověk? To pan poštmištr je na tom hůř, toho ten kulih obtěžuje!

VACH Vy ještě zaměstnáváte někoho?

MORÁK Ano, pan poštmištr taky!

VACH Blbost! Pošty jsou státní, odjakživa — pošty vždycky zaměstnával stát.

MORÁK Ti lidé za hradbičkami by se třeba rádi dali dohromady, ale to by museli ty hradbičky zbořit. A to nejde, to nikdy nepůjde! Pak už by nikdo z nich nebyl nej... nej... nej... Pak by všechno, co za těmi hradbičkami snují, bylo směšně maličké! A z těch lidí by zbyl jen kulih... a copak bude někdo dobrovolně dělat kulihy?

VACHOVÁ */najiměná, přijde/* Hned tu bude, pane redaktore, hned! Kdepak jste se nám toulal celé odpoledne? To není od vás hezké, nechat paní Mioxovou pořad vyhlížet... celé odpoledne. Vy chcete vždycky přijít k hotovému, že?

MORÁK Půjdu jí naproti... trochu dál od té vřís-kavé muziky, aspoň na chvílku.

VACH Pan redaktor je tu jako na jehlách!

VACHOVÁ Já vím, co je to čekat!

MORÁK */odejde/*

VACHOVÁ */se koketně zatočí/* Edouši!

VACH Jako holubička, Merynko!

VACHOVÁ Ten jí naproti nejde! Jen kdybych věděla, proč z ní má takový strach! A z ní je strach, pane poštmištre, z ní je strach! Aspoň budete mít pře, pane poštmištre! Kdyby byl tak zřhavý jako vy, ještě byste se poprali! Já se vám všem divím!

VACH Rvačka — to patří k pořádné muzice! To rozžlí, takové vedro! Vid', Mery, jak jsem na sobě roztrhl košili?

VACHOVÁ Taháš zpocenou košili přes hlavu a pořádně ji nerozepneš. Kdybyste se někdy chtěl oženit, pane poštmištre, pořádně si to rozmyslete! Ale pořádně! To bylo hrozné! A vůbec se mu nevidím!

VACH V takovém vedru chytá lidi amok!

VACHOVÁ Jaký amok? U nich to jistě neklapalo už od začátku! Chudák! Takový fešák! A už od pohledu dobrák. A pracant... podle toho, co o něm říkala, veliký pracant!

VACH Amok!

POŠTMISTR U nás amok není...

VACHOVÁ A co ona si na mne, na pořádnou ženskou, dovoluje!?

VACH Ale kdyby to bylo tam... tam... v Africe, tak by to byl amok!

POŠTMISTR Co říkáte, paní Vachová, té naší parádě? Za chvíli bude ještě měsíc! Je to pro všechny, pro vás taky.

VACH Já přece taky pomáhal!

VACHOVÁ Představte si, pane poštmištre, ke čtvrté ráno se podíváte z okna...

VACH To bylo horko!

VACHOVÁ Ty jsi spal, ty mlč!

POŠTMISTR Tady je to nejhezčí... tady nám hodně pomáhá rybník.

VACHOVÁ Hodinu se hádali! No k nevydržení! Po-
díváte se z okna — to bylo ale zaječení, jako by
do ní vrážel nůž! — a přes hlavu vám letí knížka!
Rozplácne se na náměstí . . .

VACH To je náves, ne náměstí!

VACHOVÁ Takhle zacházet s knížkou! Knižka —
to je vzdělání! Copak ta knížka za to může? To
ještě nevím, kdo ji hodil. Dopoledne mi vyšlo, že
ona . . . Ale teď si myslím, že on! A divil byste se
mi, být v jeho kůži? Měla jsem otevřené okno!
Nestyda jedna!

VACH A zase bude vedro! Dneska zase jen tak ne-
usnem.

VACHOVÁ Dneska je jako zpráskaná, bude klid!
A v tom redaktorovi taky není nic dobrého! Kulí
oči jako kokour! — */Brouká si „Vesničko má“ a na-
přímí se/* Už se nese, královna! — Pojď! Pojď,
Edouši! Zatančujeme si.

VACH Už teď? */Odecházejí/*

VACHOVÁ */na odchodu/* Víš, co si mi dovolila říct?
To mám z toho, že chci pro lidi to nejlepší!

VACH Ale, Merynko!

VACHOVÁ „Neplette se, paní Vachová, do mých
věcí! To je přece moje věc!“ — Ženská jedna!

Klidné vspání — to je zase moje věc! */Odejdou/*
MIXOVÁ */tíše přijde/* Snad nečekáte na mne?

POŠTMISTR */je šťasten/* Krásný večer! */Vzdychne
si/* A kdybych na vás čekal?

MIXOVÁ */se rozhlíží, jako by někoho hledala/* Po-
tom si zatančíte, ano? Ale až za chvíli. Je škoda
odtud odejít.

POŠTMISTR Takhle by to mělo zůstat . . . My/
dva . . . Snad se mi to všechno zdá, že jsem . . . že
jsem tak blízko vás. Už dávno mi nebylo tak dobře.

MIXOVÁ */se rozhlíží/* Podívejte se, svatojánské
mušky!

POŠTMISTR Dnes poprvé žárím. Ne ve zlém . . .
chraň bůh, ale je mi nějak líto . . . všeho, co ne-

bylo . . . a nebude. Já vím . . . já vím . . . jak vám je!
MIXOVÁ Čím to ty svatojánské mušky svítí? —
Cože? Mně je skvěle, pane poštímstře! */Vezme ho
za ramena a zase spustí ruce/*

POŠTMISTR Hned jak jsem vás viděl poprvé . . .
Já bych vám přál na světě to nejlepší!

MIXOVÁ To mají pomalované zatečky něčím svi-
tíovým.

POŠTMISTR Přišla jste si pro známky, neměla jste
dřobné, omlouvala jste se . . . vidím to tak živě.

MIXOVÁ */vyndá z kabelky pouzdro, nabídně pošt-
mistrovi cigaretu/*

POŠTMISTR */si ji vezme, a teprve když mu Mixová
dřítí plamínek u tváře, dá si ji do úst a nechá si za-
pálit. Pak neuměle vdechne kouř, dívá se, jak přes
měsíc letí oblaka/* Nahoře je vítr! Nežlobíte se? Je
ve studánci, bude pršet! */Ukazuje na měsíc/* Ne-
umazal jsem vás? */Z cigarety padl popel Mixové na
sukni/* Já nerad! */Neví, smí-li se odvězít popel se-
třít/*

MIXOVÁ Ale vy přece nekouříte, pane poštímstře?
POŠTMISTR */jako by si teprve teď uvědomil, že drží
cigaretu/* Nekouřím . . .! */Vdechne kouř/* Ale snad
bych měl! Je to škoda . . .

MIXOVÁ Prý to škodí nervům.

POŠTMISTR Je to škoda, že dva lidé, každý z jiné-
ho konce . . . a když se jednou sejdou, je to jen
chvilka . . . jako hvězda — před ní nic, za ní nic.

MIXOVÁ Nejradši bych skočila do rybníka!

POŠTMISTR Já vím!

MIXOVÁ A chvilku si zaplavala. Jsem zvyklá se ve-
čer trochu opláchnout. — Tady je zvláštní voda!

POŠTMISTR Vidíte? Ale bude to lepší, věřte, že
ano!

MIXOVÁ */se rozhlíží/*

POŠTMISTR Rád bych pro vás něco udělal, kdy-
bych směl . . . a kdybych mohl.

MIXOVÁ Když večer neskočím do rybníka, připa-

dám si jako mucholapka. — Povídejte mi něco veselého!

POŠTMISTR Kde je tolik rozlité vody ... tam jsou lidé tišší. Je mezi nimi ta voda. Nemohu zavolat na druhý břeh: Přijdeš večer? — Musím se jít zeptat ... a než obejdu rybník, třeba si to rozmyslím. Zdenka nebyla odtud, učila v Budějovicích. Pak přišli Němci ... Když mě sebrali, posílala mi balíčky, psali jsme si ...

MIXOVÁ Psali jste si ... Měli jste se rádi ...

POŠTMISTR Vrátil jsem se, v pětačtyřicátém. Nejdřív mě dali na sever ... Ještě jsme si párkrát napsali. *Jeden lampión zhasne!* Promiňte! *Jde ho rozsvítit!*

MIXOVÁ A Zdenička se vám vdala.

POŠTMISTR Vdala se. Má tři kluky jako ouřezky ... Už zase učí.

MIXOVÁ To je veselé! Ne, tak jsem to nemyslela ... Podívejte se */ukazuje svatojánské mušky/*.

POŠTMISTR Svatojánci!

MIXOVÁ Vy tomu tak říkáte! Viděl jste to zblízka, na ruce? Brrr ... hmyz!

POŠTMISTR Co jste tady ... celé věci přemýšlím. Představoval jsem si, že bych docela rád umřel ... a najednou je mi tak ... Tak hezky mi snad ještě nebylo. Jen kdyby vy ... jen kdyby vy jste byla šťastná! Odpusťte, nechtěl jsem ... Nudím vás.

MIXOVÁ Ani trochu ... Ne, vůbec se nenudím. —

Pana redaktora jste neviděl?

POŠTMISTR Šel vám naproti.

MIXOVÁ */se zasměje/* To šel jistě v tu stranu, kde mě nemůže potkat. Co to s ním je? Mám o něho strach. To víte, takový člověk dneska žádný med nemá. Nemůže dělat, co by chtěl, co umí. A umí hodně! Je nervózní ...

POŠTMISTR ... máte ho ráda?

MIXOVÁ */se na něj překvapeně podívá/* Mám ...
Vás mám také ráda.

POŠTMISTR Někde jsem četl, nebo to napadlo mne samotného — nevím — že pro jedinou krásnou chvíli stojí za to táhnout za sebou život jako rakev. Jsou chvíle, které se rakvi podobají, něco se v nich pohřbívá — ale celý život se pochovat nedá. Život není rakev! Ne-smý-sí!

MIXOVÁ Mám strach!

VENKOVAN */přijde/* Pardon! Mladá paní, teď vás tu mám po ruce! Už tolik dní vám to chci vytmatvit ... s tou loukou!

POŠTMISTR Jdeš se vyvětrat?

VENKOVAN Ty mlč! Nás necháš jako sirotky, a sám pořád stranou ... Mladá paní, to si moc ne-nadejete přes tu louku, tak půl minuty, víc ne ... a času máte!

POŠTMISTR */vstane a vezme ho za rameno/* Pojdě!

VENKOVAN A zrovna ne! A abys věděl, teď mladou paní vezmu a půjdem si na tu louku zatancovat! Louka sem, louka tam! Ten kvůli vám celý rok zkusí, mladá paní! To víte, je to poslední fran-tiskán tady. Hlídají si ho. Pusť mě!

POŠTMISTR Pojdě!

ZUZKA */vejde v teplácích/*

VENKOVAN Slečinka si taky dá říct! Slečinko! Pusť!

POŠTMISTR Pojdě!

VENKOVAN Dáš rundu, dáš?

POŠTMISTR Dám.

VENKOVAN Proto! Dnes tu louku můžete roztan-covat, mladá paní, ale zejtra ... zejtra prrr! */Pošt-mistr ho odvádí/*

MIXOVÁ Jak to sem jdeš oblečená? Chceš mi tu udělat ostudu? To má být truc?

ZUZKA Nesu ti klíč!

MIXOVÁ Jaký klíč? Co to povídáš?

ZUZKA No — klíč! Tvůj klíč!

MIXOVÁ K čemu?
 ZUZKA Dneska už budu spát u Saně.
 MIXOVÁ Cože? Ty jsi se zbláznila! Co to blábolíš?
 ZUZKA Zítra nejedu, zůstanu tady ještě týden!
 MIXOVÁ Cože? Zuzano!!! Hned se seber ...!
 ZUZKA Strýček o tom ví, dovolil mi to!
 MIXOVÁ Zuzko!!!
 ZUZKA Mámě jsem taky psala!
 MIXOVÁ No co ty si troufáš!
 ZUZKA Pan redaktor mi to taky schvaluje.
 MIXOVÁ Ty! ... Za mými zády! Proč tu chceš zůstat?
 ZUZKA Chci si odpočinout.
 MIXOVÁ Chceš flámovat, víd?
 ZUZKA Proším tě!
 MIXOVÁ Courat s kluky po nocích!
 ZUZKA Jen se neboj! Ty zrovna mi můžeš něco vyčítat!
 MIXOVÁ Máma je na tebe slabá. Ty potřebuješ tátu jako sůl!
 ZUZKA Pěta by potřeboval zase mámu!
 MIXOVÁ Zuzano! Nežertuj se mnou, drzý fraku! — Půjdeš se mnou domů, promluvíme si o tom. Taková ostuda ...
 ZUZKA Ostuda? Větší ostuda už tu být nemůže ... ale já ji neudělala! Tady máš klíč!
 MIXOVÁ Ty ode mne dostaneš takových pár ... — Zítra jedeš! A teď marš domů, ať tě tu nikdo takhle nevidí! /Odbíhá jako furie/
 ZUZKA /za ní volá/ Klíč! /Pokrčí rameny, zůstane sama, tož si klíčem na prstě a pohvizduje podle hudby, stoupá si na špičky, něco by chtěla na parketu vidět/
 MORÁK /tiše vyjde za ní a dá jí ruce na oči/
 ZUZKA /sebou trhne, pak vzdychne/
 MORÁK /který drží pod paži aktovku, jí nedává ruce z očí/
 ZUZKA Tys pil, něco jsi pil! Jirko! Fuj! Pust mě ...

pusť! A abys věděl, co na píšu, to vůbec není pravda!
 MORÁK Oblékni si korset a obuj si střevíčky ...
 ZUZKA Pusťte!
 MORÁK Na živůtek si dej růži, na rty trochu červeně!
 ZUZKA /se mu vytrhne/ Nedělejte si ze mne bláznů! — Pořád se jen shazujete!
 MORÁK Kdo?
 ZUZKA Vy staří!
 MORÁK Copak já jsem starý?
 ZUZKA Stejně se shazujete!
 MORÁK Na živůtek si dej růži, na rty trochu červeně!
 HANKA S MÍLOU /přijdou/
 MÍLA Ahoj, Zuzko!
 HANKA Randíš?
 ZUZKA Ahoj!
 MÍLA To se teď začnou nosit k muzice tepláky?
 ZUZKA Starej se o sebe!
 HANKA To je asi nová móda — z Austrálie!
 ZUZKA Cos to řekla? Cos to řekla?
 HANKA A MÍLA /se rozesmějí a běží pryč/
 MORÁK Ale, Zuzanko, vám to i takhle sluší, vy byste si mohla vzít k teplákům vějíř — stejně jste nejlhezčí!
 ZUZKA Proším vás! Já ji zabiju!
 MORÁK Jako děti! Je to k smíchu!
 ZUZKA Nemí!
 MORÁK Jak to děvče přišlo zrovna na Austrálii? Ach tak! No z toho si teprv nic nemusíte dělat! Buďte na tatínka hrdá! Nedal si vzít hlavu!
 ZUZKA Mně je to fuk! Jak to, že to víte?
 MORÁK Jedno vám to není, když se pro to tak zlobíte. Vím to od tetičky. Hlavně že je tatínek živ a zdráv!
 ZUZKA Je živ! Hodně živ! Loni se oženil! A ma-

mince pořád psal... chudáku, tak ty jsi zaměstnaná v Prameni. Co je to ten Pramen...? Čekejte... čekejte...

MORÁK Nedivte se, stýskalo se mu tam.

ZUZKA Tak si čekejte... všichni si čekejte, ale mně dejte pokoj!

MORÁK Tomu nerozumíte. Vyrostli jste...

ZUZKA Vyrostli... a táta mi posílá hadříky jako na desetiletou, někdy se tomu i maminka směje!

MORÁK A kdyby tu zůstal... Co vy o tom víte? Já to mám horší než ti, co večer co večer točí knoflíkem u rádia... mám to horší o to, že vím, že v tom umřu. Každý není spokojený jako pan Vach.

Co tomu říkáte? No, co?

ZUZKA /mlčí/

MORÁK Nejsem z těch, co si petříkovali minulost a vrážejí do ní hlavou, až se jim nadečlaly boule. Ani z těch, co si minulost hodili jako balónek do budoucnosti a natahují po ní ruce. Já jsem si odešel do končiny, kam se za mnou nikdo nedostane! Ani domovník ne! Nikdo se tam za mnou nedostane! Mám pravdu, udělal jsem to dobře? Co říkáte?

ZUZKA Táta si asi myslí, že tu lidé nerostou!

MORÁK Každý, kdo má rozum, někam utíká! Nos ať si rozbíjejí hlupáci! Tuhle mi někdo řekl: „Fredo, zdola nám podávají cihly a my je musíme dávat výš. Ty házíš ty cihly zpátky!“ Měl jsem mu odpovědět: „Já ty vaše cihly vůbec nechytám... A proč si tu práci ještě ztěžujete? Proč při tom stojíte na hlavě? To asi stavíte cirkus?“ Neřekl jsem mu nic, nestojí to za to — vydávat se jim! Že? Zuranko!

ZUZKA Už si ho ani nedovedu představit živého!

MORÁK Vy mě ani neposloucháte, ani mi nerozumíte! Dneska lidé mezi sebou hovoří tak, že jeden druhého neposlouchá... Doba monologů.

ZUZKA A vůbec se mi nestýská!

MORÁK Když už je mi hodně zle, přinesu si láhev žitné... a píšu cokoli... o čemkoli... pro nikoho.

Čím je kořalka v láhvi níže, tím jsem já zase výš. A ráno vysypu do kamen hromádku popele z cigaret. To je všechno, co z toho zbude. Také o vás píšu.

ZUZKA O mně? Vždyť mě ani neznáte!

MORÁK O vás! Jistě mi to dodatečně dovolíte. Nemůže vás to tížit. A kdyby — shodíte to malým nenápadným pokrčením ramen, jediným zabušením srdce... Tíží vás to?

ZUZKA Mě dnes tíží věci! A zítra...

MORÁK Zítra... pozítří... to je vaše budoucnost... dál už se vy mladí nedíváte.

MIXOVÁ /přijde/ Zuzko, ty ses ještě nepřeblákla?

ZUZKA Čekám tu s klíčem! Na!

MIXOVÁ /ji vytrhne klíč/ To si ještě vyřídíme!

ZUZKA Na to už nebude čas!

MIXOVÁ Bude! Uvidíš, že bude!

MORÁK Zuranko, převlečte se a přijďte, ano?

ZUZKA /odejde/

MIXOVÁ /se nutí do křidu/ Je tam k nevydržení!

Tady je vzduch jako víno! Fredo, mně se tak stýskalo! Kde se celé odpoledne touláš? Co já mám tému lidem říkat? To mi čert spískal, že jsem si vzala pokoj v té hospodě co Vachovi!

MORÁK Co ti, Věro, záleží na takových lidech! K ní to pletení jde. Splétá a rozplétá cizí osudy podle dvou tří vzorů, zůstaly v ní z maloměstské výchovy! A ten stárnoucí Valentino se drží jenom ho — je to jediná věc, kterou zachránil po potopě. Jak jsme mezi sebe mohli pustit takové Vachovy?

MIXOVÁ Pořád přede mnou utíkáš.

MORÁK Ale neutíkám. Jsi stále obklopena cizími lidmi. Potřebuju s tebou být sám!

MIXOVÁ A já s tebou, Fredo! Je mi tak smutno... ze všeho!

MORÁK Buď rozumná — a všechno dobře dopadne!

MIXOVÁ Myslíš?

MORÁK Víím to!
MIXOVÁ Vííš, že Zuzka nechce zítra jet? Chce tu ještě týden zůstat. Sama!
MORÁK Ale?!

MIXOVÁ Ale? Vždyť to víš dobře, mnohem dřív než já! Fredo, proč za mými zády...
MORÁK Vííš, že ani neposlouchám, co lidé povídají.
A to mladé děvče napovídá hloupostí!

MIXOVÁ Rád je posloucháš!
MORÁK Ale Věro, neboť jako ta baba! /*Dvojice mladých lidí přejde/* Pojď odtud, jde mi to tu na nervy! — Podívej se, Věro! /*Vymdá z kapsy dopis/*
Mám to sepsané, pro tebe i pro sebe.

MIXOVÁ Prosím tě, Fredo, já s tebou chci chvílku sedět a mlčet... ne číst, nezlob se, ale znám to všechno nazpaměť! „Vykuchané kuře... pocit studeného vykuchaného kuřete... trosečník našel v podšívce kabátu hlavíčku od sirky...“ To jsou ty tvoje věčné refrény! Co už jsme se kvůli tomu nahádali za ten rok! Zas mi chceš vyčítat, žárlit, naříkat. Já ti přece život nezpackala!
MORÁK Nevíš, oč jde!
MIXOVÁ Ale víím!
VACHOVÁ /*zpívá za scénou/*
Vesničko má pod šumavou,
s melodií tak dumavou...
/Dál už melodii brouká. Přijde na scénu/
VACH /*jde za ní, chce ji odtáhnout pryč/* Mery, pojď... pojď, ještě si zatančujem!
VACHOVÁ Všechno mi zkazíš, všechno! I ten pohřeb jsi mi zkazil... vyprávěli si o tom, jak to bylo hezké!

VACH Merynko! /*Pořád ji chce odvést/*
VACHOVÁ Já bych takový venkovský pohřeb chtěla, hned bych ho chtěla. I včelička přej ho doprovodila — to muselo trhat srdce, v těch kytíčkách na rakvi se nechala spustit s ním! Nech mě umřít, Edouši! — Pusť mě! Proč mě nepustíš? Nejdřív mě

sem táhneš... Ty jsi sem nechtěl jít jen tak... Takhle kdybys — mohl sám, beže mne! Taký jednou budeš chodit beže mne — brzo, Edouši, brzo! /*K Mixové/* Milostpaní Mixová, moc vám děkuju, moc! Starého dědka zblbnete! Prý vám zase půjčil tu knížku?

MIXOVÁ Dojdu vám pro ni, pane Vachu!

VACHOVÁ Co jemul? Mně pro ni dojděte! Než ji zase po někom hodíte! Vy myslíte, že nevím, jak to bylo ráno? /*K Vachovi/* Ty sis myslil, že si pro tu knížku půjdeš v Praze... tuhle k té...? To tak! Chudák pan inženýr... na vlastní aby stál ve frontě!

MIXOVÁ Fredo, prosím tě... Fredo!

MORÁK Pane Vachu, dovolte...!

VACH Mery! Merynko! /*Omluvně se točí k ostatním a krčí rameny/*

VACHOVÁ Jedete akorát včas! Zůstane tu za vámi takovýhle ocas ostudy! — /*Rozzlyká se a dá Vachovi hlavu na rameno/* Proč mě sem vodiš? Odveď mě, Edouši! Honem mě odveď...!

VACH Marie! /*Odvádí ji/* No tak! /*Ticho/*

MORÁK To máš z toho, že se s každým přátelíš! Měšťáci! Hnusná baba! Ale jen houšť takových, ať jen tak brzy nevymlou. Jestli je pusť mezi sebe ti dnes, bude s tím aspoň brzo amen!

MIXOVÁ Co já zkusím!... A od Vaška taky! Od té doby, co se dověděl, že k tobě někdy zajdu!
MORÁK Co? On to ví?

MIXOVÁ Řekla jsem mu to... aby věděl...

MORÁK Věro! — Ale stejně mám čisté svědomí.

MIXOVÁ Je to tvou vinou, že máme čisté svědomí. Na tebe se Vašek nezlobí... na mne se zlobí, pohrdá mnou, říká: „Kdyby sis aspoň našla chlapa!“
MORÁK Bilbec! Kůň, tahoun... vnímá, pamatuje si, ale v jednom se od koně liší: nemá obrazotvornost!

MIXOVÁ Já nejsem taková, za jakou mě má! Bylo

mi tě líto, když jsi k nám předloni přišel, takový skleslý...

MORÁK Jsem rád, žeš to vysvětlila... tím se to všechno ulehčí... nám oběma.

MIXOVÁ Já vím, proč jsi tenkrát přišel, Vašek mi to řekl.

MORÁK Už jsem mu ty peníze vrátil.

MIXOVÁ Taky mi řekl, nač sis přišel půjčit! Kdo to byl? Pověz mi něco o ní! Fredo, která to byla?

Fredo, je to vůbec možné?

MORÁK No dovol...! To ti záleží jen na tom vyspání? Nechme toho! Tady si to přečti! /*Dává jí dopis*/

MIXOVÁ /*mu do něj praští!*/ Dej mi s tím pokoj!

MORÁK Tak ti to přečtu sám!

MIXOVÁ Fredo, nic jsme si teď neřekli, ano? Nic! Pověz mi, že mě potřebuješ! Já mohu mít ráda jen toho, kdo mne potřebuje — Vašek mě nepotřebuje, já prý potřebuju jeho, Péta mě potřebuje, Péta ano... a taky už mi řekl, abych ho neotravovala.

MORÁK Já už jsem tak daleko, že nepotřebuju nikoho.

MIXOVÁ /*prudce!*/ Ty? Najednou! Dosud jsi jen kňučel... nařikal... že jsi zbytečný, že ti křivdí.

MORÁK Nikdo mi nekrivdí! Já sám nechci nikomu nic dávat, nemá to smysl!

MIXOVÁ Nechceš... ty nechceš? A kdo to pořád volal: Ti budou jednou koukat! Ale nic neumíš, a to je to! Napíšeš před dvaceti lety sešitek veršů a celý život si necháváš říkat básník! A to, že nic neumíš, schováváš za trampoty přátel, kterým opravdu o něco jde!

MORÁK Nemám přátele! — A proč jsi mi tohle neřekla dřív?

MIXOVÁ Bylo mi tě líto... je mi tě líto, jako poštministra... toho je mi taky líto.

MORÁK Děkuju, dostal jsem se do pěkné řady... poštministr, prve Mixa...

MIXOVÁ Vašek ne! Toho mi není líto, to je chlap!

To je jeho neštěstí, že je to jen chlap! Ať ho píchneš tady nebo tam, všude chlap!

MORÁK Už toho mám dneska dost, Věro! /*Zasykne!*/

MIXOVÁ Myslíš, že se chytím na tvoje zasyknutí?

To tě píchlo kuří oko, i na pedikúru se bojíš jít, jsi sešitý ze samých strachů o sebe! Bojíš se... i vlastního jména se bojíš! Alfréd! A jsi obyčejný Tonda!

MORÁK To je úroveň! /*Gisce odejít!* — jak se s tebou mám rozumně dohovorejt!

MIXOVÁ /*ho přidrž!*/ Úroveň?

MORÁK Že bych pro vás byl aspoň trochu směšný, tím se zachraňovat nebudu!

MIXOVÁ Tak já nemám úroveň? To Hana taky neměla úroveň? Musí tě strašit!

MORÁK Neplet sem Hanu, nesaheš jí ani po kotníky! Ty umíš být jen ženská!

MIXOVÁ Zasnoubil ses s ní jen proto, aby ti pomohly její peníze a její přibuzní! Nic jsi neuměl a myslil jsi vysoko! Pořád jen udávat tón! Nechals ji hned ty první dny, co sem přišli Němci. Vadilo ti její jméno... Porgesová!

MORÁK /*náhle skleslý!*/ Netušil jsem... nikdo to netušil, co se s ní potom stane.

MIXOVÁ A Roubal to tušil, a doktor Víšek to tušil... oženili se... se židovkami!

MORÁK Věro, mími se! Proto jsem přijel až sem... s tím... Bojím se scén, víš, že se bojím scén! Myslil jsem, že tady... to přijmeš rozumně. /*Vztekle!*/ Tvoji rodiče byli taky z toho rodu jako Vachovi! A ty k nim taky patříš! Bojím se scén! Víš, že se bojím scén! /*Odběhne!*/

MIXOVÁ /*za ním!*/ Co mám přijmout rozumně? S čím jsi přijel? Fredo... /*Chvíli ticho!*/ Tolik ženských to umí, ale já ne, já se sama o sebe netím starat...

MORÁK, HANKA A CHLAPEC /*přijdou!*

HANKA To už jsme tam taky mohli zůstat, za chvíli bude volenka!

CHLAPEC Je to tam jak o velkém prádle!

JIRKA Za chvíli nás všechny rozvesí po parku.

HANKA S CHLAPCEM /odchází do parku/

JIRKA /za nimi udělá krok/

MIXOVÁ A přitom chci, aby mě někdo potřeboval! — Jenom ženská!

JIRKA /se vrátí, přistoupí k Mixové/ Snad nám nechtete vypít rybník, paninko? I s hvězdičkami... Je jich tam jako v sodovce. — Máme hezký rybník, že jo?

MIXOVÁ Hezký.

JIRKA Nastydla jste se? I z vedra se nastydne!

/Stoupne si těsně k Mixové/ Paninko!

MIXOVÁ Nechte mě!

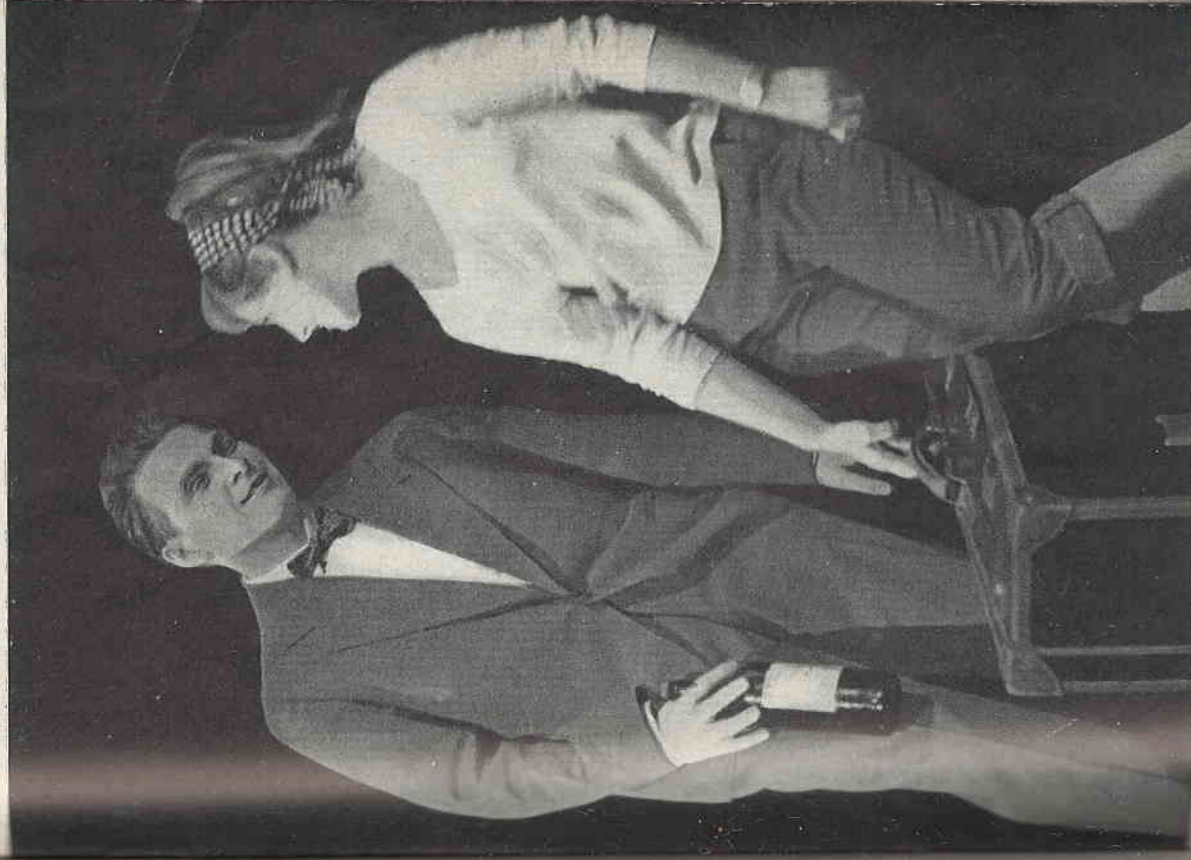
JIRKA /odstoupí/

MIXOVÁ /po chvíli se obrátí/ Jirko, prosím vás... přineste víno! Půjde to sem?

JIRKA Spolehněte se, paninko! /Odběhne/

MIXOVÁ /vyndá šátek, chce si ho dát k očím, ale zase ho zastrčí. Podívá se do zrcátka a pak na rybník/ Tak já umím být jen ženská!

O p o n a

L. Munzar a M. Tomášová / Jirka a Zuzka

TŘETÍ DĚJSTVÍ

K púlnoci.

Některé lampióny ještě svítí. Většina však je již stržena, leží zhaslé v trávě.

MIXOVÁ A JIRKA *(tančí)*

MIXOVÁ *(ještě při tanci začne zpívat na melodii, která se právě hraje)*

Kocourek volá kočku,
kočičko, máš mlíčko,
kočičko, máš mlíčko,
máš mlíčko, kočičko.

Jirko, ono to k té melodii jde! Já bych chtěla být malá holka.

JIRKA To byste byla pořád bita. *(Přestanou tančit)*

MIXOVÁ Poštmistr už to ví?

JIRKA Jak by to nevědě! Pase jen po vás.

MIXOVÁ Myslím tohle. *(Ukáže na zničené lampióny)* Ještě řekne, že jsme to udělali my.

JIRKA Na hrázi mu strhali všechno. To ho zabije.

MIXOVÁ Chudák!

JIRKA Jakej chudák! Myslíte, že to parádí pro nás?

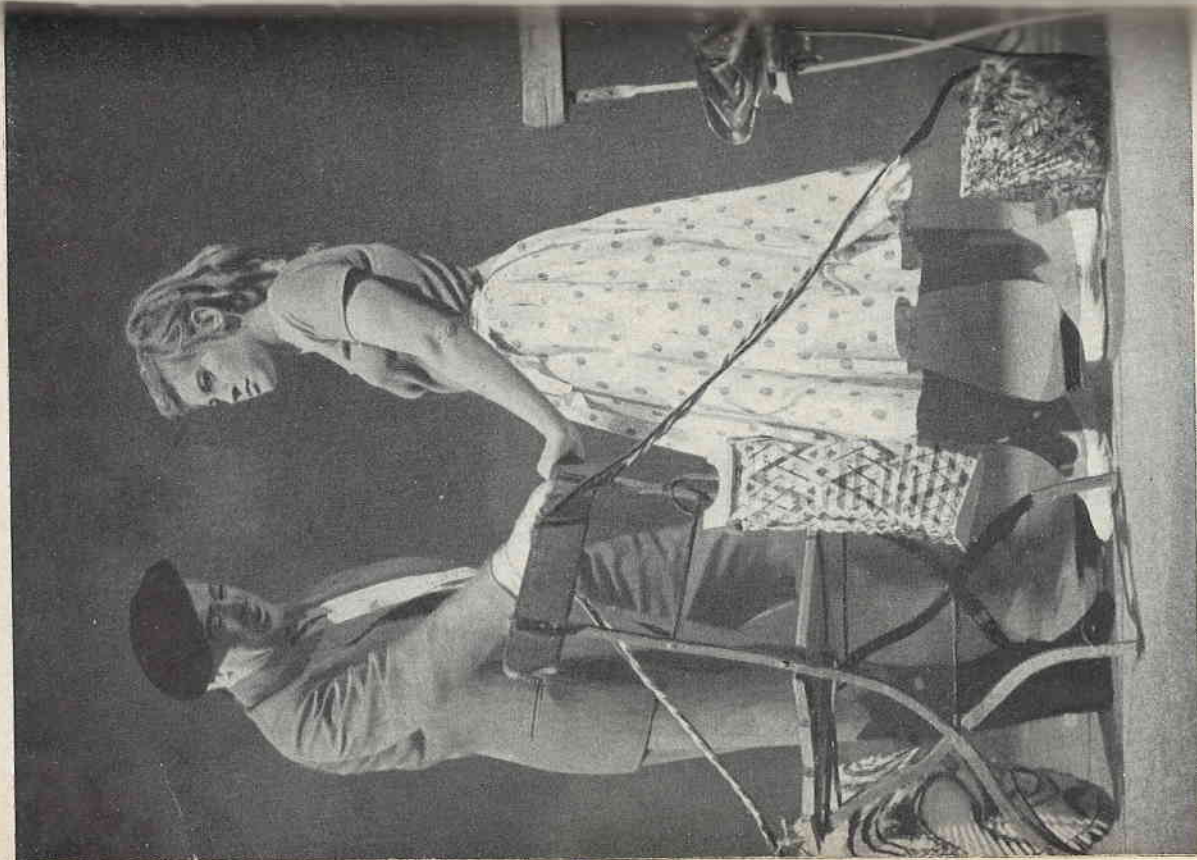
Pořád by něco organizoval! Copak jde muzika organizovat! A je samá pentlička, třásnička! To máma pořád — pomoz mu, je to hodnej člověk, je sám! Když je hloupej, ať je sám! *(Jako by chtěl strhnout další lampióny)* Mám? Ať už to sletí všechno!

MIXOVÁ Jirko, buďte hodný!

JIRKA Už jsem. *(Vrátí se k Mixové)*

MIXOVÁ Vyhraťi můžete ... stehýnko z kuřete ...

Prosím vás, kdo dal tu veršovánku dohromady? To je ... jako ... jako od Alfréda Moráka! *(Směje se)* Tak vidíte, Jirko ... vidíš, Jirčku, tombole jsme propásli!

K. Héger a M. Tomášová — Morák a Zuzka

◀ Scéna Josefa Svobody

JIRKA Vyhřál jsem . . .
 MIXOVÁ Já vyhrála kluka a ten mě unesl.
 JIRKA Ofouk mu hlavu tryskáč!
 MIXOVÁ Vid', žeš mě unesl? /*Ohlédne se do vody/*
 Tady bych nemohla plavat. Co jste to o mně říkal?
 Jak že to plavu? — Já tam skočím!
 JIRKA /*ji přidržuje/* Tady ne! Tady byste na písek nedosáhla . . . Je tu hluboko.
 MIXOVÁ /*ho odstrčí/* Takhle se plave! /*Roztáhne ruce, jako by chtěla udělat tempo, a přitom vezme Jirku do náruče/* A proč se mě tak držíš? Líbím se ti? — Jdeš! /*Zahání komára/* No řekni, ale upřímně! A co se ti na mně líbí?
 JIRKA /*mlčí/*
 MIXOVÁ Honem! Honem!
 JIRKA No . . . že jste jiná . . .
 MIXOVÁ Jiná než . . .
 JIRKA Mají být jiné!
 MIXOVÁ Já vám nerozumím.
 JIRKA Aby hezky mluvily — ne jako kluci . . . aby voněly . . . ale pořád!
 MIXOVÁ /*se směje. Pak trochu mateřsky, smutně/* Pořád. — Jdeš! /*Zase zahání komára/* Co na mne tak lezou?
 JIRKA Máte sladkou krev.
 MIXOVÁ Podívejte se . . . A to jsem takhle zeštípaná všude, je to k zeštílení!
 JIRKA Prej na to je ořechové listí, vetřít do kůže, než jdete ven. Nepůjdem jinam?
 MIXOVÁ Ukaž! Máš hezká kukadla . . . i ty pilhy ti sluší! /*Políbí ho na ucho a odstrčí/*
 JIRKA /*rozechvěle/* Věruško!
 MIXOVÁ Vždycky paní Mixová . . . nebo — panínka! Pamatujte si to, drzý kluku! Nebo Margot . . . královna Margot! /*Sáhne za sebe na lavičku a vezme do ruky knížku, kterou tam prve položila/* Pan Vach . . . Duchoňovy medové koláčky . . . Blbec!

Hodim to té bábě pod nohy! Nevížděl vás nikdo, když jste šel pro tu knížku?
 JIRKA Nikdo. Všechno je tam . . .
 MIXOVÁ Rozházené . . . jako před cestou.
 JIRKA Ne . . . Samá vůně, jako u vás . . . tady.
 MIXOVÁ Ležela na stole?
 JIRKA Na stole.
 MIXOVÁ Jinam jste se nedíval?
 JIRKA Copak jsem zloděj?
 MIXOVÁ Jezšmarjá! Vraťte mi klíč!
 JIRKA Nechám si ho ještě! — Panínko . . .
 MIXOVÁ Prosim?
 JIRKA Čí je ta postel, ta u okna?
 MIXOVÁ Proč?
 JIRKA Jen tak, vážně.
 MIXOVÁ Zuzčina. Sem s klíčem, honem. Nikam jste se nedíval!
 JIRKA Ne, opravdu ne. /*Dává jí klíč/*
 MIXOVÁ Nač myslíte?
 JIRKA Všechno se neřká.
 MIXOVÁ Budu mít za sebou takovýhle ohon ostudy . . . Bába jedna! Proč? Nic jsem neudělala! Dnes bude pan Vach na mučidlech. Ten si to pro tu Královnu Margot pěkně vypije! /*Otevře knížku/* Dejte někam prst, Jiričku, budem si hádat osud.
 JIRKA /*položí prst na stránku/*
 MIXOVÁ Teď hádám já vám. /*Čte/* „Je nutno, aby se myslilo . . .“ dejte to dál, Jirko . . . už rok nosím brýle, ale mám jen tři čtvrti dioptrie . . . „Je nutno, aby se myslilo, že umíráš na čáry . . .“ — Umřete na čáry, Jirko, umřete na čáry! — Teď vy mně!
 /*Dvojice mladých lidí přejde, drží se kolem pasu/*
 JIRKA /*se po nich podívá, pak otevře knížku a Mixová položí prst na stránku/*
 MIXOVÁ Čtěte, Jirko!
 JIRKA /*čte/* „Vezměte si dvanáct spolehlivých mužů, či více!“ řekl král.

MIXOVÁ /zatleská/ Dvanáct spolehlivých mužů!
 JIRKA Či více!
 MIXOVÁ Jeden ... jediný spolehlivý, Jirčku. To-
 mu vy nerozumíte.
 JIRKA /mlčí/
 MIXOVÁ Co je vám?
 JIRKA Pojd'te tančit!
 MIXOVÁ Je vám se mnou smutno?
 JIRKA Ale ne.
 MIXOVÁ Nebo se vám stýská? Jak se vám může
 stýskat, když tu máte mě? — Brrr! Cítíte tu vodu?
 Jde z ní takové teplo. Je to pravda, že jste v těch
 vedrech dělali ve sklárně při sedmašedesáti stup-
 ních?
 JIRKA Jednou jsme naměřili osmašedesát!
 MIXOVÁ Že to děláte?
 JIRKA Táta to taky dělá. — Víte, že děláme do
 Švýcarska, do Ameriky, do třiceti zemí posíláme.
 MIXOVÁ Chudáčku! Že to děláte!
 JIRKA Že vy to děláte?
 MIXOVÁ Co dělám?
 /Za scénou zpívá Vachová: „Vesničko má...“/
 JIRKA Ale — tady jsou lidi zlí!
 MIXOVÁ Cože? Pojd'te... Ne, jděte napřed, ať
 nás tu nevidí spolu! /Hledá v kabelce peníze/
 A kupte ještě láhev!
 JIRKA Panínko, vyloučeno... vyloučeno! /Odstrku-
 je její ruku s penězi/
 MIXOVÁ Ne, ne...
 JIRKA /peníze vezme a strčí je do kabelky/ Já bral
 náhodou dost!
 MIXOVÁ Tak běžte už! /Vjede mu rukou do vla-
 sů/ Běžte!
 JIRKA Já si z řeči nic nedělám... Ať si o nás po-
 vídají, stejně už dávno... Já vás mám rád.
 MIXOVÁ /chladně/ Děkuju! /Strčí do něho/ Jdě-
 te!
 JIRKA /nerad a zmaten odchází/

MIXOVÁ /už nemůže nikam utéci, ustoupí do hlu-
 bokého stínu/
 VACHOVÍ A POŠTMISTR /přicházejí/
 POŠTMISTR Tady taky! Tady taky!
 VACHOVÁ /si brouká/ Vesničko má... Podívej se,
 spadla hvězda... Edouši!
 VACH Ano, Merynko.
 VACHOVÁ Přál sis něco, když padala?
 VACH Količkak je hvězd? Jako ženských.
 VACHOVÁ Tak ty sis nepřál nic?
 VACH Ale přál!
 VACHOVÁ Já vím dobře, co sis tak mohl přát!
 VACH Jestlipak je někdo spočítal? Kdyby každá by-
 la jako Měsíc, to by se to počítalo! Vidíte, pane
 poštmistře?
 VACHOVÁ Pojd' sem, stejně se ještě máme na co
 těšit, víd? /Položí Vachovi hlavu na rameno/
 VACH Ale to víš, že jo! Já jsem viděl takovou hvěz-
 du... do ruky jsem ji mohl vzít. Na Václavském
 stával chlap s dalekohledem a za korunu ukazoval
 hvězdu, měla kolem sebe takový límeček...
 VACHOVÁ Někřič!
 POŠTMISTR Saturn!
 VACH Cože?
 POŠTMISTR /sbírá shozené lampióny/ Kdo se tak-
 hle může bavit?
 VACHOVÁ Zase letěla!
 POŠTMISTR /nad lampióny/ Nebo to spadlo sa-
 mo...
 VACH Koukej ten měsíc! Jako z tvarohu. To by
 byla reklama. Představ si, kdyby to tak bylo ještě
 pod sklem! Jednou taky vyhasne, že jo, pane poš-
 tmistře?
 POŠTMISTR Už dávno vyhasl! — Tohle nemohli
 udělat lidi.
 VACH A co vás to stálo energie. A to myslíte, že by
 tak krásně svítil? To jako bych já tady chodil a při-
 tom byl mrtvej!

VACHOVÁ Ty — a mrtvej! Vid', Edouši? Těšíš se do hajan?

VACH /zlostně/ Stejně to všechno jednou veme čert!

POŠTMISTR Ale jděte!

VACH Švec Vondra — pamatuješ, Mery! — říkával tohánovi: „Že se kvůli těm perkám rozčilujete, pane Duchoň! Jednou praskne celý svět! Co je to proti věčnosti?“

VACHOVÁ Na věčnost lidí zapomínají... dneska!
POŠTMISTR Prosim, když to říkáte vy! — Spadlo to samo.

VACH Vítř nebyl, měl jste hlídat. Všechno se dnes musí hlídat. — A stejně to jednou všechno veme čert... a veme, ať dělají, co dělají! Nemá to cenu!

POŠTMISTR Já myslím, že všechno má cenu... i ten lampión má cenu... všechno, co je pro lidi. A věčnost je, jen dokud budou lidi. Až nebudou, tak bude něco jiného... nějaká jiná věčnost, ne-lidská...

VACH Bilbost!

VACHOVÁ A to není nelidské... dneska? Lidi se baví, tancujou... ale co jich vedle trpí!

VACH Dív se člověk mohl rožšoupnout s čistým svědomím.

POŠTMISTR Když ho měl. — Za zdejší ručím, ti by se mi neopovážili takovou věc udělat.

VACHOVÁ Dnes lidi svědomí nemají! Všiml sis, Edouši, ta nosatá... ta, co vždycky chodí k plovár-ně na trávu? Všiml sis, jak se oblékla? Jako ňáká doktorová!

VACH Mladým je dneska všechno fuk!

VACHOVÁ To už není žádná mladice!

VACH Ale mladým je všechno fuk! To bych se teda nerad dočkal, co z toho vyroste!

POŠTMISTR Do věrejška byl svět ráj...

VACH A řekněte, chybělo nám něco?

POŠTMISTR To až ti mladí dnes... začali pálit

kořalku... krásť... a ještě na nás vynajdou válku!
VACH Války budou, vždycky budou války! Ještě řekněte, že jsme tuhle škodu udělali my!

VACHOVÁ Dejte pokoj s politikou!

VACH Jaká politika? Pro mě je politika do ničeho se nemíchat... Kdo se ve válce do ničeho nemíchal, seděl si jako za kamny!

POŠTMISTR /sbírá lampióny/ Ách! To s nimi ještě bude práce! Bože, lidi!

VACH Tak vidíte!

VACHOVÁ Dřív se mužů bavili o ženských, a pro-to taky ty ženské za něco stály!

VACH Dneska se toho moc nenamluví, ale začíná se už v patnácti!

VACHOVÁ Když to chlap nemá v pořádku se žen-skými, dá se na politiku! — Bolí mě hlava.

VACH Ale nebolí!

VACHOVÁ Povídám, že mě bolí hlava! — Snad jsme přece jen měli mít děti! Nebožtík tatínek si je tolik přál!

VACH Kvůli firmě — a kde jí dneska máš?

VACHOVÁ Kvůli rodině! Abys neletěl na každou sukni! — Edouši, mělš mě někdy rád? Edouši!

VACH Ale Merynko! To víš, že měl! No, posad' se! /Začne třeš/

Vesničko má pod Šumavou...

VACHOVÁ /si sedne, jako by usínala/

MORÁK /vejde. Chtl' by nazpátek, ale už nemůže/

POŠTMISTR Vy jste neodjel, pane redaktore?

MORÁK Mrzí vás to?

POŠTMISTR /ukazuje na lampióny/

Vidíte? Surovci!

MORÁK Dnes večer padají hradbičky, že? Stačí pá-víškavých trubek... jako před Jerichem.

VACH /rozhlédne se po ostatních/ Je to na ni moc.

MORÁK Luna má cylindr a jeho osmero třpytů se zrcadlí na hladině rybníka. Až položí cylindr na zem, nastane hustá tma. /Hodí do vody kamínek/

Vidíte, trochu se navrch rozvlíní, ale pod hladinou je klid, všechno je tam v pořádku. S vámi je to taky tak, pane poštmištrě, či ne?

POŠTMISTR Co se vám stalo?

MORÁK Mně? Proč?

POŠTMISTR Že se nuíte... že tak popichujete.

MORÁK Ale kde! Ale u vás není všechno v pořádku... dnes ne! Bylo... ještě nedávno.

POŠTMISTR Jsou tu dva takoví. Ožerou se...

MORÁK Ale nemyslím, že by to bylo pro ty vaše rozbité hračky.

POŠTMISTR A je mi dobře! Všichni takoví nejsou. Říkám, dva tři výrostci... mohl bych je jmenovat. A budu je zítra jmenovat!

MORÁK Není vám dobře... kdejaký kout se ve tmě hýbá jako živý. Hradbičky se na jeden večer rozsypou — a člověk je najednou uprostřed lidí... filantropická horečka jím začne lomcovat... všechno se to žene do párů, tlačí se to na sebe, jako v panice.

VACH Podívejte se na ten měsíček!

MORÁK Pan poštmištr už tam v duchu letí. Ale pozor! Mohou tam jednou být nové Ďábelské ostrovy!

VACH O těch ostrovech byl před válkou film... takový trháč... — Tam aspoň lidi mají pokoj!

POŠTMISTR Že vy všechno berete z té horší stránky, pane redaktore. Lidi...

MORÁK Jděte mi s tím! *Ukáže na lampióny v trávě!* Tohle jsou ti vaši lidi! Tamhle v tom člověku najdete něco dobrého, tamhle v tom za ždíbiček něco lepšího, a dáváte dohromady dobrá strašidla. A pro ně vymýšlíte věk facility, nějaký nový biedermeier!

VACH Potřebovali bychom omladit... *Sedne si k Vachové a brzo také začne klímat!*

MORÁK Už jste se ráno omlazoval, věšel jste s klu-

ky lampióny. To je jeden z prostředků pana poštmištra.

POŠTMISTR Třeba! Taký to nemuseli udělat schválně.

MORÁK Dělalí to s větší chutí, než vy jste to věšel.

Paní Mixovou jste neviděl?

POŠTMISTR Opravdu... od večera jsem ji neviděl. Proč já...?

MORÁK A je vám z toho smutno, že? Paní Mixová je inteligentní žena.

POŠTMISTR Proč se ptáte mne? Vy jste přece... vy jste přece za ní přijel!

MORÁK Velmi inteligentní!

POŠTMISTR Je milá.

MORÁK Inteligentní — což značí, že se dovede způsobit každému a všemu, v jakékoli situaci.

POŠTMISTR Není šťastná.

MORÁK Také se chce každému zavděčit jako vy.

POŠTMISTR Jsem s lidmi rád zadobře.

MORÁK Být zadobře a zavděčit se — to je rozdí!

Zavděčit se chcete! A přitom si myslíte, že jste mladý — duchem. Mládí se nechce zavděčit — nikomu! Kdyby se vám chtěli zavděčit, ještě teď by lezli po stromech jako opice, s lampióny v zubech! Místo toho se proti vám vzbouřili. Nechápete to? To je vzpoura... proti vašemu biedermeieru!

POŠTMISTR A chcete-li to vědět, máme zodpovědnost i za tohle!

MORÁK Jděte mi do háje — s námi! Staří mládenci — i když se oženíme, zůstaneme starými mládenci! Co konstrukcí kolem sebe musíme vymyslet a sestrojít, abychom se nesesypali!

POŠTMISTR Moderní lidé by neměli...

MORÁK Myslíte, že když pomáháte těm mladým hlupákům strojit merendy, že jste moderní? Když se s amatérskou naivitou zajímáte o přírodní vědy? Člověče, to by vás měla jimat strašlivá závrať... věže katedrál se prodlužují do prostoru mimo zemi.

Jen zvedněte hlavu a podívejte se, kam se to všechno žene! To se musíte skácat a už nevstat! Vy v duchu cestujete rychlostí světla, a vsadím se, že máte doma na zdi klec se stehlíkem a u lenošky květované bačkory!

POŠTMISTR Mluví z vás úzkost, strach...

MORÁK Hrajeme si, že? Kdo dáš doplívne. Vy máte vyschlo v krku už od narození.

POŠTMISTR Nikdy jsem neslyšel tolik pohřebních řečí jako dnes od vás.

MORÁK Nepohřbil jste dnes něco právě vy?

POŠTMISTR Vy jste pohřbil... celý svět, za tou svou hradičkou! *Vezme štafle, s třeskotem je složí, to probudí Vacha!* Dobrou noc, pane Vachu!

MORÁK Neutíkejte!

VACH Ale kam už jdete? Co tu budu dělat sám?

POŠTMISTR Dobrou noc, pane redaktore. Rád bych se s vámi v budoucnu ještě jednou setkal. Všechno je vám „jasný“, všechno je pro vás „hotovka“.

MORÁK Kýmpak ho obydlište, to vaše budoucnost? Měl byste si pospíšit! Ale to nesmíte začít s takovou... zkušenou paní — a k tomu tak nešikovně a sentimentálně. Sentimentalita je neplodná. Na shledanou na jiné oběžnici!

POŠTMISTR *odchází a málem uhodí Moráka štaflema!* Pozor, abych vás neuhodil!
/Odejde/

MORÁK Tam pod vrbami, kde jsem bloudil sám, stačila mi jen bolest, kterou mám... */na Vachá, který dřímá! ...žc?*

VACH Cože? Cože?

MORÁK Citát! Citát! Citát!

VACH Mám ji budít?

MORÁK Kolektivní starý mládenec! Budeme vzpomínat této bláznivé planety.

VACH Prosim? Prosim?

MORÁK Zase citát, pane Vachu, citát!

VACH Tak mám ji vzbudit? Aby tak... má slabé srdce!

MORÁK Dobrou noc, pane Vachu!

VACH To mě tu necháte samotného?

MORÁK Vy nebudete nikdy sám!

VACH Tak jsem si myslil, že dáme dohromady parťáku...

MORÁK Už jsme ji dali dohromady — dávno, ještě jsme se ani neznali. */Odejde/*

VACH Je to škoda. */Položí Vachové ruku na hlavu, jako by ji chtěl pohladit/*
/Chvíli ticho/

VACHOVÁ Kdybych tak neměla vychování, já bych to byla těm kohoutům vytmavila! Slyšels je?

VACH Koho?

VACHOVÁ Ten redaktor je prachobyčejnej voleza!

VACH Tak už je ti dobře, víd?

VACHOVÁ Přijel za ní, utíká před ní... to není jen tak! — Trouba!

VACH To není trouba! Ten dovede mluvit, že mu ani nerozumíš!

VACHOVÁ Poštmistr je trouba! Za pár let bude postávat u školy s kornoutem cukroví. Co se všichni na tu ženskou tak třesete? Co na ní vidíte?

VACH Já... já přece...

VACHOVÁ Mlč! Ty taky! Ale běda ti, jestli s tou knížkou odjede! — No, pěkně ses vyznamenal! Mám slabý srdce — no počkej! Já ti ukážu srdce!

HANKA S MÍLOU */přijdou/*

VACH */se po nich otočí/*

DĚVČATA Dobrý večer!

VACH Dobrý, dobrý! Už nám to zhasíná! */Ukazuje na lampióny/*

VACHOVÁ Pojď, už toho mám nad hlavu!

VACH */se ještě podívá na měsíc/* Jak by mohl být vyhaslý, když svítí!

VACHOVÁ Eduarde! */Odejdou/*

HANKA Byla to otrava!

MÍLA Jak budu moci, odjedu! Co nejdřív! Písečná mě víckrát neuvidí! Ti to tu zřídili. /*Ukazuje na lampióny*/

HANKA Stejně by se to zejtra strhlo!

MÍLA My se s tím parádíme!

HANKA Nejradši by to tu všechno oponentil a dal pod šturc! A nás taky. Mě to nebaví, nikoho to nebaví, když mi někdo ukazuje, jak se mám bavit. Co říkáš té bábě z Prahy?

MÍLA Ani nevím, co je to za lidi.

HANKA Téhle ne! Myslím Mixovou! Muž jí ráno uteče, celá ves o tom ví... a ona se večer nestydí, ukazuje se! Já se tomu Jirkovi divím! Taková bába!

MÍLA Co bych jí měla říkat?

ZUZKA /*přichází s těžkým kuftrem*/

HANKA /*se ohlédáne*/ Ahoj!

ZUZKA /*mlčí a dívá se jinam*/

HANKA Ahoj! — Bů! /*K Mile*/ Ty zrovna bys měla něco říkat!

MÍLA Všimla sis toho kluka z Třeboně? Toho černého... Tancoval se mnou třikrát!

HANKA Se mnou... Ani jsem to nepočítala!

MÍLA Počkej... jak se jmenuje...

HANKA Jirka ne!

MÍLA Mně je Jirka fuk!

HANKA Mně je všechno fuk! — A není!

JIRKA /*přijde, pod košili drží láhev*/

HANKA Á — tady se bude randit!

MÍLA /*odchází*/

ZUZKA /*se má také k odchodu*/

HANKA /*za Mílou*/ Mílo, ještě domů nepůjdem!

/*K Jirkovi, ukazuje hlavou na Zuzku*/ Pozdravuj tu němou! A taky její tetičku! /*Odchází za Mílou*/

JIRKA /*k Zuzce*/ Sama?

ZUZKA To je něco tak zvláštního?

JIRKA S kuftrem...

ZUZKA Stěhuju se. Chtěla jsem...

JIRKA Kam se stěhuješ?

ZUZKA K Sani. Chtěla jsem tu ještě týden zůstat.

JIRKA A teď už nechceš?

ZUZKA Ani ne.

JIRKA Ještě týden? To je ohromné!

ZUZKA Tobě to může být jedno, ne?

JIRKA Třeba! — Pomohu ti. /*Zvedá kufr*/

ZUZKA Neprosím se!

JIRKA To je třeba! Prosim tě, co taková holka může v kufru mít?

ZUZKA /*mu tahá kufr z ruky*/ Odnesu si to sama!

/*Jak se tahají, Jirka musí vyndat láhev*/

JIRKA Zatracená...

ZUZKA Proč jsi to schovával? Snad jsi to neukradl?

JIRKA Za poctivě vydělaný!

ZUZKA Kam to neseš?

JIRKA Tys nikdy neviděla láhev vína?

ZUZKA Proč jsi to měl schované?

JIRKA Tak chceš, abych ti pomohl?

ZUZKA Stačím na to sama!

JIRKA Zuzko, snad nejsi...

ZUZKA Co nejsem? Jen to řekni! Co...?

JIRKA Snad nejsi...

ZUZKA Ještě řekni — zárlivá! Na tebe!

JIRKA Co bys taky zárlila... na pitomce!

ZUZKA O to sis řekl sám!

JIRKA Nezlub se...

ZUZKA Musím jít... Nemohu vás tu rušit.

JIRKA Koho... vás?

ZUZKA No... tebe a Mílu!

JIRKA To jsi teda na omylu, na velkém omylu!

S ní nic nemám... Nesu to pro tvou tetu!

ZUZKA Pro tetu? /*Smích*/ Ona tu randí? S panem redaktorem? A ty jim děláš... /*Znovu se rozesměje*/

JIRKA Nic nikomu nedělám... Jsem tu s ní sám.

ZUZKA S tetou? /*Směje se*/

JIRKA Tančili jsme tu a...

ZUZKA S tetou? Vážně? — No, Jirko!
 JIRKA Snad si nemyslíš... Je sice trochu stará, já vím...
 ZUZKA A líbali jste se... /*Ještě se zasměje, ale už neupřimně!*
 JIRKA Co máš dělat, když... když tě najednou vezme kolem krku? Skočit do rybníka?
 ZUZKA Jirko! Ne!
 JIRKA /*v rozpacích!* Tomu ty nerozumíš! U mužských je to jiný!
 ZUZKA Fuj... to je vždycky stejný! — A ona ti ráno čtla z mého deníčku?
 JIRKA Z jakého deníčku?
 ZUZKA Jdi... jdi si k ní! Mě nech! /*Uhodí ho do ruky, kterou bere kufr, nabírá k pláči!*
 JIRKA Snad nebudeš brečet!
 ZUZKA Kvůli tobě nebrečím.
 JIRKA A kvůli čemu?
 ZUZKA Kvůli všemu. A jsi... víš, co jsi...
 JIRKA Ty umíš jen nadávat! A co bych měl říkat já?
 ZUZKA Jdi pryč, jdi!
 JIRKA A tu vázu dej tetě!
 ZUZKA Jakou vázu?
 JIRKA Tu, co máš pod polštářem na posteli u okna!
 ZUZKA Tys byl u nás?
 JIRKA Byl...!
 ZUZKA Jdi pryč! Jdi pryč! Jdi!
 MORÁK /*vejde!*
 JIRKA Koukej, Zuzko, koukej! /*Hodí láhev do rybníka!* Aby ti ještě nebyl dobrej — ten pitomec! /*Odejde!*
 ZUZKA /*vstane a bere kufr. K Morákovi!* Dobrou noc!
 MORÁK /*ji vezme kufr, položí ho na zem a jemně ji donutí, aby si sedla!* Co tam, prosím vás, máte?
 ZUZKA Taky knížky!
 MORÁK Hledám paní Věru.

ZUZKA Nejste první.
 MORÁK Vy také?
 ZUZKA Ne, já ne! Samí mužští!
 MORÁK Je tu pro mne kousíček místa? /*Sedá si na kufr!*
 ZUZKA Opatrně, už je starý!
 MORÁK Já také... ach! — /*Zpívá!*
 Já už neznám ráj,
 tak piju hořký líh,
 sny všivě hlavou táhnou,
 opilá smrt je v nich.
 /*Zuzce je najednou do smíchu!* Prochodil jsem celé odpoledne tím bludištěm, rybník na rybníku. — Trochu jsem pil.
 ZUZKA Takové znám.
 MORÁK Zuzanko, kdy už té neděle bude konec?
 ZUZKA Pro mne už skončila.
 MORÁK Dneska se pěkně vospíte a zítra nebudete o ničem vědět! — /*Uhodí na kufr!* Pěkně si srovnáte knížky na skříň... Že je budete mít na skříni? Já si je v létě vždycky rovnal na skříň. Jednu vezmete a půjdete si do lesa...
 ZUZKA Nepřála bych vám, abyste byl v mé kůži!
 MORÁK Viděla jste někdy pečené kuře... za sklem? Když jedete kolem bufetu... a je taková sychravá městská zima. Všechno teplo z něho vykuchali. Ten pocit nemůžete znát... pocit studeného vykuchaného kuřete. — Z nás taky vykuchali všechno teplo!
 ZUZKA U mne se moc nepotěšíte.
 MORÁK Aspoň chvílku. Dívat se s vámi na rybník — podívejte se na ty vlny! Jedna druhé podává lesk a lesk, třpyt a třpyt, jedna se položí na druhou, celou ji pokryje — Zuzanko! — zapění to a zase lesk a lesk, třpyt a třpyt... /*Vežme ji kolem ramen a zakolébá se s ní, pak ji pustí a pokračuje!* Dívat se na vás!

Na všem jsem hledal nějaký kaz... třeba uhrůk u nosu.

ZUZKA To je toho!

MORÁK Ten uhrůk jsem nechal narůst do obludných rozměrů... abych si troufal... na to ostatní. — Všechno od té doby vidím přes nějakou znetvořeninu. Celý svět tak vidím.

ZUZKA Uhrůk... Já mám...

MORÁK Máte pod pravým ouškem bradavičku, jako půl čočky. Všiml jsem si jí, mám mikroskopické oko pro tyhle věci. Ale u vás je to hezké, u vás mi to nevadí. Snad poprvé mi něco takového nevadí... ani mě to netrémuje.

ZUZKA Já se ve vás nevyznám.

MORÁK Trosečník našel v podšívce kabátu hlavičku od sirky. Škrtl, vyskočil plamínek... a co myslíte, že udělá? Zapálí třísky a udělá oheň? Ne. On ten plamínek sfoukne! Zešile! — V takové jsem situaci. V takové situaci je dnes celý svět! Škrtl... pfff... a sfoukne!

ZUZKA Já vám starým vůbec nerozumím. Připadáte mi jako přestrojení na maškarní bál.

MORÁK Že já bych ten plamínek nesfoukl... že bych ještě...

ZUZKA Ach, já jsem dneska nešťastná!

MORÁK O to budete zítra šťastnější!

ZUZKA Mám tu zůstat?

MORÁK Ještě chvíli, Zuzanko!

ZUZKA Myslím... příští týden. Snad bude hezky. Jistě!

MORÁK Jde ze mne zima — na vás? Ale někde muselo zůstat trochu tepla pro mne... aspoň do dlaně.

ZUZKA Kdybyste do mne viděl! A bylo by to s námi lepší, kdybyste do nás pořad nehučeli... a taky nám jednou něco ukázali... něco, co k něčemu je!

MORÁK Trošičku tepla! Čistá... chutná, aspoň obláček tepla... Zuzanko!

ZUZKA Jste opilý! — Ukažte nám něco pěkného.

MORÁK A co tohle...? /Ukazuje na zbytky lampiónové výzdoby/ To není hezké? — Zuzanko!

ZUZKA Něco v sobě!

MORÁK Chcete? /Obejme ji a přitáhne si její hlavu k sobě/

ZUZKA Nechte mě...! Jirko! Pustte, dědku! Jirko!

MIXOVÁ /vystoupí ze stínu, úplně změněná, bledá, jako by ji někdo vystrčil, v ruce drží knížku/

ZUZKA /vykřikne a utíká pryč, kufr nechá ležet/

MORÁK /ustoupí, je vzteklý/ Konečně! Konečně jsem ti neutekl! Špehujíš? /Vydá z kapsy dopis, roztrhne ho a zase strčí do kapsy/ — Tak ti to řeknu, proč jsem přijel! Slávka je zase v tom... Slávka, bytná... V sobotu máme svatbu. Říkalas, že víš, nač jsem si loni půjčil od Mixy. Tentokrát to Slávka nechce dát pryč! — Ne, to se ti nezdá, nesnáš, bdíš... štipni se, nebo se dej oštipat tomu klukovi! Rok jsme si lhali... mně se to tvoje kočič vrtně hezky poslouchalo a tys měla zase vyraženi po těch dlouhých samohlavách toho koně Mixy! Divíš se, že si беру Slávku? Hledej nový byt... hledej člověka, abys nemusil něco předstírat... zapírat třeba kuří oko! Před Slávkou nemusím.

MIXOVÁ /se hroutí/ Ne, ne... ne!

MORÁK Já už nechci nic dělat, mě už to nebaví, ani žít nechci... to mě taky nebaví! Chci, na to není slovo, co chci. Bože, na tuhle neděli nezapomenu! Myslil jsem, že jsem neobyčejný člověk... a ostatní... A zatím je to obráceně... na světě jsou jen neobyčejní lidé... ten obłudný pár manželů Vachových, fantastický exemplář poštmistra, ty, parádní kus samice... a kolem houfy mladých skřítek, polozvířátek! I ta Slávka je neobyčejná, je to už předem nadsená matka! To je zajímavé, nikdy jsme spolu nemluvili o tom, jestli se máme rádi. A my dva, ty a já... jsme mluvili jen o tom!

MIXOVÁ /po něm hodí knížkou, ta se rozsype/
 MORÁK Jsi opilý, vid'? Srkala jsi tomu klukovi ze sklenice. To by Slávka neuměla. Taký by nebyla schopna podvádět... jako ty!
 MIXOVÁ /skočí do vody/
 MORÁK /nejprve zkamení. Pak vzkřikne/ Věro! Věro! /Nedaleko zavyskají mladé hlasy. Opoztlá křídlovka zavřeší z parketu, taneční zábava skončila. Hlasy se rychle blíží/
 MORÁK /křičí/ Věro! Co to děláš?
 MLADÍ LIDÉ /v houfu, s povykem přiběhnou, jejich nevázanost je přirozeným projevem mláde. Zaplní scénu spíše halasem než zpěvem/
 VENKOVAN /je mezi nimi, s posledním nedělním doutníkem v ústech/
 JIRKA /se přilouká za nimi, je zticha, cosi ho v tu chvíli od nich odděluje. Vtom spatří Zuzčin kufr. Rozběhne se k němu a zvedne ho. Spatří Morákaj Kde je Zuzka? Nevíte, kam šla Zuzka?
 MORÁK Já ne, ona! Ona sama!
 JIRKA Co? Co sama?
 MORÁK /ukazuje na rybník/ Skočila tam! Ale sama! Skočila do rybníka!
 JIRKA /pustí kufr/ Ješšmarjá! Zuzko! Zuzko! /Shazuje kabát a kalhoty, je jen v košili a trenýrkách/
 A on tu stojí jakoby nic! — Zuzko! Zuzanko!
 VENKOVAN Táhle je!
 JIRKA /skočí do vody. Všechno se rázem utiší/
 MORÁK Neumím plavat! A když neumím plavat, tak....
 /Po chvíli dva hlasy zní daleko, a přece strašně zřetelně a silně, jak znějí hlasy z vodní hladiny. Namáhavý dech je přerývav/
 HLAS JIRKŮV Já myslil, že Zuzka!
 HLAS MIXOVÉ Pro starou byste neskákal...
 HLAS JIRKŮV Nehloupněte...
 HLAS MIXOVÉ Vidíte, že... umím... plavat!
 HLAS JIRKŮV Nevydržíte!

HLAS MIXOVÉ Bahno! Tady je ale bahna!
 HLAS JIRKŮV Nazpátek!
 HLAS MIXOVÉ Ne! Ne...!
 HLAS JIRKŮV Tak tamhle, ke stavidlu!
 VENKOVAN Taková kočka se neutopí! Zně, to by na ně byla lázeň!
 MORÁK /křičí rameny, jako by nic z toho nechápal. Podívá se na hodinky/
 VENKOVAN /bezděčně po něm vyáhne z kapsy u vesty velké hodinky/ A už je vlastně zejtra!
 /Někdo v dálce natáčí motorku. Mladé hlasy zavyskají. Hlas křídlovky, k níž se jasným tóny přidá druhá!

O p o n a